

נא לא להוציא מביהכ"נ עד יום ב'
ואם בדעת הגבאים לגונוזו במוצ"ש,
ניתן לקחת במוצ"ש.

דבררי הריהם

דרשות ומאמרים
מלאים וגדושים בדבקות ואהבת ה'
מלווים בסיפורים מלהיבי הנפש
על סדר

שלח לך

◆ מעלת מצות ציצית ◆

נכתב בעזרת החונן לאדם דעת
על ידי
יוסף חיים ב"ר דניאל זצ"ל אליהו

לרפואת
יוסף אסף בן מטילדה גז הי"ו
רפואה שלימה במהרה
בתוך שאר חולי ישראל אמן

כל הזכויות שמורות

למחבר

לפרטים

054-8428679

לקבלת החוברת ניתן לשלוח
בקשה לכתובת המייל:

D0548428679@gmail.com

וכן ניתן להוריד דרך אתר דרשו
תחת השם "גליון דברי חיים"

שֵׁלַח לְךָ

מעלת מצות ציצית

וַיֹּאמֶר יי' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר: דִּבֶּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם וְעָשׂוּ לָהֶם צִיצִית עַל פְּנֵי בְגָדֵיהֶם לְדֹרֹתָם וּנְתַנּוּ עַל צִיצִית הַכֹּהֵן פֶּתִיל תְּכֵלֶת: וְהָיָה לָכֶם לְצִיצִית וּרְאִיתֶם אֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם אֶת כָּל מִצְוֹת יי' וְעָשִׂיתֶם אֹתָם וְלֹא תִתּוּרוּ אַחֲרַי לְבַבְכֶם וְאַחֲרַי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר אֲתֶם זֹנִים אַחֲרֵיהֶם: לְמַעַן תִּזְכְּרוּ וְעָשִׂיתֶם אֶת כָּל מִצְוֹתַי וְהֵייתֶם קְדוֹשִׁים לֵאלֹהֵיכֶם: אֲנִי יי' אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְהִיּוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים אֲנִי יי' אֱלֹהֵיכֶם: (במדבר ט"ו ל"ז-מ"א)

שְׁקוּלָה כַּנְגֵד תְּרִי"ג מִצְווֹת

כתב הרמב"ם (הלכות ציצית סוף פרק ג) לעולם יהא אדם זהיר במצות ציצית, שהרי הכתוב שקלה ותלה בה כל המצות כולן, שנאמר: "וּרְאִיתֶם אֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם אֶת כָּל מִצְוֹת ה'".

כתב האלשיך הק' בפרשתינו (טו לט) אין ספק כי רצה הקב"ה לזכות את ישראל ולקדשו, עד יהיו כל רמ"ח איבריו ושס"ה גידיו קודש לה', וזה על ידי מצוותיו, רמ"ח מצוות עשה ושס"ה מצוות לא תעשה, כי יגיעת שניהם יקדשו את האדם, כי על כן היו במספר חלקיו, והוא מאמרנו על חתימת דברי קהלת באומרו "סוף דְבַר הַכֹּל נִשְׁמָע אֶת הָאֱלֹהִים יִרְא וְאֵת מִצְוֹתָיו שְׁמֹר כִּי זֶה כָּל הָאָדָם" הנה סוף וכלל כל דברי הספר הוה, אחר שהכל נשמע כל דרושי הספר, והוא כי

הנפקותא האמיתית היא "את האלהים ירא" מלעבור מצוות לא תעשה, "ואת מצותיו שמור" שהן מצוות עשה, שמור לעשות, כי זה כולל כל האדם.

כי כשהוא מקיים מצוות עשה ומצוות לא תעשה, הוא כולל כל תרי"ג חלקי האדם לקדשו בכלל, כי כך הוא מספרן, רמ"ח מצוות עשה ושס"ה מצוות לא תעשה.

והנה אין ספק כי לא כל האדם זוכה לעשות כל תרי"ג מצוות ולקדש בם כל תרי"ג איבריו וגידיו, על כן מה עשה הוא יתברך, נתן לנו מצוה אחת שבה בכל יום תמיד נזכור כל מצוותיו ונקבל לעשותן, וידוע כי מחשבה טובה הקב"ה מצרפה למעשה, ומעלה עלינו כאילו עשינו את כולן יום יום.

וזהו סוף דברי הכתובים וכו' באומרו, "למען תזכרו" לומר: שעל ידי מה שתזכרו יום יום, נחשב לפני כאילו כבר "ועשיתם אתם" ועל ידי כן "והייתם קדושים" כל כללותיכם איברים וגידים, מה שאין כן, אם לא היתה מצוה זו, כי לא יחשב לכם רק אשר תקיימו בפועל ויישארו כמה איברים וגידים משוללים קדושה עכ"ל.

וכעין זה כתב בפלא יועץ (ערך ציצית) וז"ל מצוות ציצית היא שקולה ככל המצוות, וזו היא פתח תקוה להשלמת רמ"ח איברי ושס"ה גידי נר"ן (נפש רוח נשמה) מאחר שאין אנחנו יכולים לקיים התרי"ג מצוות, כשאנו מקיימים מצות ציצית, חשוב כאילו קיימנו התרי"ג מצוות.

אבל צריך לכוון כן בפירוש, וטוב לומר קודם הנחת ציצית יהי רצון מלפניך ה' אלוקינו ואלוקי אבותינו שתקבל ברחמים וברצון מצות ציצית שאנחנו מקיימין, כאילו קיימנוה בכל פרטיה ותיקוניה ודקדוקיה וכאילו קיימנו כל תרי"ג מצוות התלויות בה. עכ"ל.

כתב הטור (או"ח סימן כד) עיקר מצותה על זכירת המצוות, ובכל שעה ובכל רגע צריך לכתוב, דוגמא לדבר, כאדם המזהיר לחבירו על ענין אחד, שקושר קשר באיזורו כדי שיזכרנו, וע"כ יש בה חמישה

קשרים כנגד המישה חומשי תורה, וארבע כנפיו, שבכל צד שיפנה, יזכור.

אכן האלשי"ך הק' בפרשתינו העיר בזה הערה נפלאה, וז"ל: אם תאמר נא ישראל כי הלא איך תאמר אלי שבראותי אזכור כל המצוה, והלא הנני לובש ציצית יום יום, ורואה אותם ואיני זוכר כל מצוות ה?

לזה אמר "והיה לכם לציצית" והוא משל אל מה שדרך אנשים לזכור דבר מאשר ירצו לעשות, קושרים חוט באחד באצבעותיו, לראות ולזכור בל ישכח ממנו, ואם יקרה שאיש אחד קשר לו חוט באצבעו שלא בכונת מזכרת על שום דבר, והיה היום אשר היה החוט ההוא קשור באצבעו, והיה לו חפץ שהיה צריך לזכרו ושכחו, ויתמה ויאמר איך שכחתי הדבר ההוא? ולא שוה לי החוט הקשור שבאצבעי לזכור אשר חפצתי לעשות?

והנה נגד פניו נבונים ויאמרו לו, הלא אתה סכל ואין לב, כי על מה אתה נאנת, כי לא זכרת חפצך עודנו החוט קשור באצבעך, כי אחר שלא קשרת אותו, בכונת מזכרת חפץ זה, איך על ידו זכור תזכור את הדבר הזה?!!!

והנה בדמותו ובצלמו הוא הדבר הלזה, באומר הוא יתברך, הנה ידעתי, תאמרו לי הננו ועשינו ציצית על ד' כנפות כמותנו, אך מה נעשה כי נראה הציצית ולא יעלה על לבנו זכרון כל מצות ה'?

על כן הנני להאיר עיניכם, למען תדעו במה תכשלו, והוא כי אלו בעשותכם הציצית תכוונו שיהיה לכם סימן להציץ בו, לזכור כל המצוות, אז כאשר תראו אותו תזכרו אותם, כאדם הקושר חוט באצבעו לזכור להביט בו דבר פלוני.

אך אם תעשה הציצית מצות אנשים מלומדה, שלא בכונת הציץ בו לזכור, אז ודאי כי כאשר וראיתם אותו, לא תזכרו מצות ה'.

וזה אמר "וְהָיָה לְכֶם לְצִיצֵת", לומר כאשר יהיה לכם לציצית, שהוא כדי להציץ בו לזכור, אז כאשר "וּרְאִיתֶם אֹתוֹ וַזְכַּרְתֶּם אֶת כָּל מִצְוֹת ה'"

מה שאין כן אם לא יהיה לכם, שלא יהיה לכם להציץ בו לזכור, כי אז איך יהיה לכם למזכרת?!!!

כתב החפץ חיים – (שמירת הלשון חלק ב חתימת הספר פרק ג) עוד באתי לעורר על דבר שאנו אומרים בכל יום בפרשת ציצית, וראיתם אותו וזכרתם את כל מצות ה', וארוז"ל ראייה מביאה לידי זכירה, וזכירה מביאה לידי עשייה.

אבל אימתי יכול להועיל דבר זה, כשהוא לומד ויודע המצות אך שהוא ירא שמא ישכחם, ועל זה מועילה הציצית שיזכרם ולא ישכחם, וממילא יבוא לידי קיום. אבל אם לא ידע את המצות, מה יועילו לו הציצית. ועל כן נכון מאוד שילמד כל אדם ספר מצות השם, או עכ"פ קיצור ספר חרדים המובא בספר זכרו תורת משה לבעל חיי אדם, וידע המצות, ואז תתקיים בשלימות מצות ציצית.

והנה באמת ציצית הוא כמו רשימה שאדם עושה בשעה שנוסע לקנות סחורה, ודרך האדם לעיין בה כמה פעמים עד שנקבע ברעיונו איזה סחורה לקנותה. אבל כל זה מועיל רק בשעה שיודע ומכיר מיני הסחורה, אבל אם אינו מכיר את מיניהם, אפילו אם יביט ברשימה כל היום לא ידע מה לקנות, ועל כן נכון לעשות כמו שכתבנו. ע"כ.

מינמום השקעה מקסימום רווח

בספר תפארת שמשון מביא הרב פינקוס זצ"ל על חשיבות מצות ציצית. וז"ל: אע"פ שאמרו חכמים "וְהָיָה זֶהִיר בְּמִצְוֵה קָלָה כְּבִחְמוּרָה שְׂאִין אִתָּהּ יוֹדֵעַ מִתֵּן שְׂכָרָן שֶׁל מִצְוֹת" (אבות פ"ב מ"א) מכל מקום ישנן מצוות שנודעת להן חשיבות מיוחדת, והוזהרנו עליהן באופן מיוחד.

אחת מהן היא מצות ציצית, שעליה אמרו שקולה מצות ציצית כנגד כל מצוות שבתורה. (נדרים כה.) ועוד אמרו בה מאמרים רבים להדגיש את חשיבותה וגודל שכרה של מצוה זו.

עוד ענין מיוחד יש במצות ציצית על דרך מה שנאמר "חכם לב יקח מצות" (משלי י ח) היינו שלעסק המצוות, צריך לגשת כדרך הסוחרים הממולחים, שכל מעשיהם בחכמה ותבונה, לדעת איזו סחורה לקנות שניתן יהיה להרויח ממנה רווחים גדולים, והכלל בזה לחפש סחורה שההשקעה בה מועטה והרווח הוא גדול.

מבחינה זו, מצות ציצית היא סחורה כדאית ומשתלמת מאוד מבין המצוות שאין כמותה, הרי מחיר הציצית הוא כמה שקלים, פחות מרוב המצוות, כדוגמת תפילין או לולב, והרווחים ממנה מרובים שבכל רגע ורגע נזקפת לזכותו מצוה נוספת, וזאת אף אם ישכח שציציותיו עליו, מול השקעה חד פעמית של כמה שקלים, באיזה עסק שאינו דורש עבודה ויגיעה או מחשבה נוספת, ורישום הרווחים אינו חד שנתי, אלא בכל רגע ורגע, הרי ודאי שההכנסה תגיע למיליונים, ומי שאינו עושה עסק כזה, הוא אחד מהשתים, או שהוא שוטה גמור, או שאינו מאמין, והשניה קשה מהראשונה.

אמנם היצר הרע שיודע את הסוד הזה, משתדל בכל כוחותיו למנוע מצוה זו מהאדם, מה הוא עושה? לאלה שעדיין לא התרגלו בציצית, מכניס בראשם שזו מצוה קשה ומכבידה, ובפרט בקיץ ואע"פ שזוהי שטות מאין כמוה, שהרי כל אחד לובש חולצה וגופיה, ומה כבר מוסיף עוד בגד קל של כותנה, שבקלות מתרגלים אליו, וערכו מגיע למיליונים...

אלא שכך היא דרכו של היצר הרע, שמפתה את האדם בכל מיני פיתויים כוזבים ומשונים, הכל כדי למנוע ממנו לקיים את המצוות.

וגם לאורך גיסא לאלה שכבר התרגלו, ואין הולכים ד' אמות בלא ציצית, הופכת הציצית לחלק בלתי נפרד ממלבושיהם, עד שלא ירגישו בה כלל, וכבר אינם שמים לב לכשרות הציצית, וקורה שהחוטאים

נקרעים ואז הציצית פסולה, ונמצא שלובשים בגד עם ארבע כנפות ללא ציצית, ואדרבה בכל רגע ורגע נרשמת לחובתם עבירה.

על כן כמה זהירות צריכים למצוה חשובה ויקרה זו, ועל מי שזוכה לה אמרו, והזהיר בציצית זוכה ומקבל פני שכינה (מנחות מג:).

מעשה שהיה עם המגיד מקלם רבי משה יצחק דרשן זצ"ל שהיה מוכיח את הציבור להקפיד במצוות ציצית בין בטלית גדול ובין בטלית קטן.

פעם אחת הגיע לאחת הקהילות, וראה ביום שבת איך שכמה אנשים מהקהל לא מתעטפים בטלית.

עלה על הבימה וסיפר להם, שפעם אחת היה נצרך ללכת לביתו של אחד העשירים בעיר, וכמובן שקיבלוהו בסבר פנים יפות, וכאשר שאל היכן בעל הבית אמר לו שהוא יצא לחופשה כמה ימים, והלך לנופש, ופתאום הגיע לאוזנו קול בכי תמרורים הבוקע מהחדר הסמוך, ומיד נכנס לחדר וראה איך שהחדר ריק, והבכי נובע מתוך הארון, וכאשר פתח את הדלת ראה את הטלית מונח על המדף ממרר בבכי, וכאשר פנה אליו בשאלה מדוע הוא בוכה?

אמר לו איך לא אבכה והאדון יצא לנופש ולא שכח לקחת איתו את ארנקו ואת כספו ואת זהבו ואת שעון הזהב, ואותי השאיר פה לבד בודד...

עודד אותה הרב ואמר לה, מנעי קולך מבכי ועיניך מדמעה, עוד יבוא יום ובעל הבית יצא לדרך רחוקה מאוד, ואז יניח כל הכסף והזהב ורק אותך יקח איתו, הבינו כולם את הרמז והקפידו במצוות ציצית ששקולה כנגד כל המצוות.

הגמרא מספרת (מנחות מא.) על מלאך אחד שפגש את רב קטינא שהיה לבוש סדין שלא היה לה ציצית, שגזרו שלא להטיל בה ציצית משום כסות לילה.

אמר לו המלאך: קטינא, קטינא! כיון שאתה מתכסה בקיץ בסדין שאין מטילין בה ציצית. ובחורף בסרביל שהוא בגד שקצותיו עגולין

ואין לו אלא שני כנפים למטה, ופטור מן הציצית, אם כן אימתי תקיים מצות ציצית?

אמר לו רב קטינא למלאך: וכי בשמים מענישים על כך? הרי אין אדם מחוייב לקנות טלית המחוייבת בציצית כדי להטיל בה ציצית, אלא רק אם הוא לבוש בבגד שיש לו ארבע כנפות הוא חייב להטיל בה ציצית, ומדוע אמרת לי ציצית מה תהא עליה!?

אמר לו המלאך: אמנם בזמן רגיל אין עונשין בשמים מי שאינו קונה בגד המחוייב בציצית, אבל בזמן כעס וחרון אף בעולם, מענישים אפילו על אי קיום מצות עשה.

ולכאורה מדוע מענישים על כך, הרי הוא מעולם לא התחייב במצוה זו?

הדבר יתבאר על פי מה שכתב רבנו יונה (שערי תשובה שער ג אות כב) וז"ל: ועל מצות ציצית אמרו רבותינו ז"ל (ספרי במדבר סוף פרשת שלח): שהציצית מוספת קדושה, שנאמר "למען תזכרו ועשיתם את כל מצותי והייתם קדושים לאלהיכם" וגם כי אין מצות ציצית זולתי על מי שיש לו בגד אשר לו ארבע כנפות, ואם אין לו בגד כזה אינו חייב לקנותו, אף גם זאת אמרו רבותינו (מנחות מא.): כי ענוש יענוש לעתות בצרה, על דבר אשר לא חמד בלבבו יפי המצוה ושכרה, לבעבור סבב פני דבר חיובה עליו, ולקחת לו בגד שיש לו ארבע כנפות לעשות בו ציצית על כנפיו.

יוצא שלפי דברי רבנו יונה, העונש הוא על כך, שלא חמד בלבבו את המצוה החביבה הזאת, שבכמה פרוטות יכול להשיגה, במנמום השקעה, ומקסימום ריוח.

כתב החפץ חיים (ספר זכור למרים פרק יט) שמעתי אומרים על הגר"א ז"ל שאמר פעם אחת לתלמידיו, כמה טוב ויפה לאדם כשהוא בעולם הזה.

אמרו לו תלמידיו, רבינו, באיזה ענין? השיב להם, אם יבא האדם לעולם הבא ויבקש שיניחו לו לעשות עוד מצוה אחת, ובשכר זה יתן

חלק גדול מעולם הבא שלו, לא יוכל בשום אופן, ופה כשהוא בעולם הזה יכול הוא לעלות למדרגה גבוהה מאד, עד כדי קבלת פני השכינה.

שאלו אותו תלמידיו, רבינו, במאי? ענה להם, כגון מצות ציצית, שאחז"ל כל הזהיר במצות ציצית זוכה ורואה פני השכינה, וזה יכול להשיג במטבע קטנה שבקטנות כל זמן שהוא בעולם הזה.

כשהיתה מטתו של רבי שמואל רוזובסקי זצ"ל ראש ישיבת פוניבז' מונחת בהיכל הישיבה הקדושה, (כ"ז תמוז תשל"ט) עמדו הסופדים ובכו את האבידה הקשה והמרה.

חתנו רבי יצחק הקר ראש ישיבת גרודנא שהספיד אותו, אמר כך. וכאן מקום אתי למסור לכם אחי ורעי מהנהגתו ודרכו של רבינו בימו האחרון יום שבת קדש שבת מטות מסעי.

בבקר יום השבת בקש שיביאו לו טלית גדול להתעטף בו בשעת התפלה, והתפלל תפילת שמונה עשרה בעמידה שחרית ומוסף, וכמו כן התפלל תפלת ערבית של שבת בכל כחו ומרצו כמימים ימימה, דבר שלא עשה כבר זמן רב, מחסר יכולת להתעטף בטליתו ולהתפלל תפלה כסדרה.

ובאותו בוקר, דבר אודות המעשה הידוע מרבנו הגר"א זצ"ל שביום פטירתו נטל את הציציות בידו ובכה ואמר, כמה קשה להפטר מעולם יקר זה, אשר בכמה פרוטות אפשר לקיים מצוה שזוכים בה לקבלת פני השכינה.

והוסיף לבאר, שבדרך כלל כשאדם מזקין ונחלש, גם רצון החיים נחלש, אולם להגר"א היה רצון חיים כמו לנער צעיר, כיון שזה לא בא לו רק מחמת רצונות הגוף, אלא מחמת הכרתו שהעולם הוא יקר שאפשר לזכות בו הרבה ע"י קיום תורה ומצוות, וכאן פרץ רבינו בבכי, ואמר: הלואי ואזכה ברגעי האחרונים לרצון החיים של הגר"א. (כבא השמש עמ' ט"ז)

מסופר על המקובל רבי ציון ברכה צ"ל שהיה מעורר תדיר בכל עת, על הטלית קטן, זהו הדבר הראשון אשר נהג לעורר את המתקרבים לדרך ה', להיזהר ללבוש טלית קטן ביום ובלילה.

ואכן כל אדם אשר קרבו ליהדות, דבר ראשון נתן לו טלית קטן ללבשו, ובנושא זה היה לו עבודה שלמה ועסק בפני עצמו.

פעם התבטא בפני נכדו ואמר, אחד הדברים אשר באתי לתקן בעולם הזה הוא עניין טלית קטן, ולכך אין זה פלא מדוע עורר בעניין זה ללא ליאות.

באחד הימים נזדמן לו לרבי ציון, סכום כסף נכבד ביותר, מיד חכך בדעתו מה עליו לעשות בסכום גדול זה, הרבה מחשבה הוא לא היה צריך, הוא מיד הזמין כמות עצומה של טליתות במלוא הסכום אשר היה בידי, עד כי הוצרך להביא מכוננית גדולה כדי להעמיס את כל הרכב בטליתות, בעבור כך הכין אף חדר מיוחד אשר נהיה עמוס בציציות, וכל בעל תשובה חדש קיבל ממנו טלית קטן מחדר זה, חדר זה התרוקן מהר מאד.

עובדות מאלפות היו עמו בענין הטלית קטן, הרב היה מרגיש בחושיו הקדושים מי יש עליו טלית ומי אין לו.

מסופר על אחד התלמידים אשר היה לומד אצלו בשיעור, נזדמן לו ללכת באחד מן הימים ברחובותיה של שכונת נחלאות, לפתע פגש בו רבי ציון ברכה, וזעק לעברו היכן הטלית הקטן שלך? הלה התנצל כי אין עליו כרגע, הרב דחק בו ואמר זו הגנה גדולה וכיצד הולך אתה ללא טלית קטן? ואכן מני אז הקפיד הלה ללכת בטלית קטן תדיר, תוך כדי שהינו מתרגש ונפעם מי גילה לרבי ציון ברכה כי לא היה עליו טלית קטן.

הספור דלעיל לא הסתיים, התלמיד הנזכר לעיל, הלך לאחר זמן שוב ברחובה של עיר ושוב מופיע למולו רבי ציון

ברכה, וזועק לעברו היכן הטלית קטן שלך? הלה ענה הפעם בביטחה רבנו בודאי אני לובש טלית קטן, הרי היא עלי.

ותוך כדי כך בא להראותה לרב, ומה נדהם כי אכן אין היא עליו, שכן באותו יום שם את הטלית בכביסה ושכח להחליף ויהי לפלא. (רבי ציון ברכה צדיקים נסתרים עמ' רח)

רבי חיים פנחס שיינברג זצ"ל ראש ישיבת תורה אור, הרבה בלבישת ציציות, את טעמו של דבר לא גילה מעולם בפירוש.

מסופר כי בחור אורח מארצות הברית פנה פעם בתמיהה לראש הישיבה ושאלו על מה ולמה ראש הישיבה לובש כל כך הרבה ציציות? הרב הגביה את ראשו והשיב לו בחיוך בשביל בחורים כמוך שלא לובשים ציצית...

פני הבחור חפו, כיון שהתגלה לאחר מכן שאמנם לא לבש באותו זמן בגד עם ציציות.

סיפר תלמידו רבי אלחנן פרץ שליט"א בימי קיץ לוהטים בתקופה שמזגנים לא היו ואף מצננים היו נחשבים למותרות, או אז הרב זצ"ל היה יושב עמוס בציציות, לפעמים מאה ועשרים, לפעמים מאה ושמונים, וגם טליתות, לפעמים עשרים לפעמים שלושים, כאשר שקלו ציציות אלו היה משקלם לפעמים שלושים קילו ולפעמים יותר.

פניו היו אדומות מהחום, גופו מזיע נוראות מהשכבה העצומה והגדולה של הבגדים שהיו עליו, והוא עם ספר מולו, עסוק בעיונה של תורה, כי כזו היתה דרכו, את הכל לעשות בכל החוזק, ככל האפשר ללא גבולות והכל באותו רגע.

אף שכל ציציותיו היו מאותו סוג, סבר הרב כי לכל ציצית יש מצווה ללובשה, ולעולם לא ידענו טעמו של מנהג מיוחד זה, אם כי היו מי שרמז להם שיש בזה גם מעלת סיוגן גופו ואבריו על ידי חפץ של מצווה.

רבי ישראל גנס שליט"א היה נקרא לפעמים על ידי ראש הישיבה הרב שיינברג להצטרף לדון דין תורה בביתו.

באחד המקרים היה מדובר בבעל דין קשה מאד, והיה צורך במעשה קניין סודר, ראש הישיבה שביקש להבהיר לבעל דין הנ"ל שמדובר בקניין חמור ומשמעותי, הורה לו לבצע את הקניין בציציותיו שלו גופא.

הוא תפס איפוא בכמות הענקית של ציציותיו, ובהגישו אותן לאותו בעל דין אתה עושה כעת קניין במאה ציציות, הקדים ואמר לו בקול חמור, אתה עושה כעת קניין במאה ציציות.

בערוב ימיו ממש בעת שהגיע לגיל מאה, הורה לו הרופא שעליו לחדול לגמרי מלבישת הציציות משום נזק לבריאותו, הפרידה מהציציות היתה קשה עליו מאד, ואז אמר לשלושת הסובבים אותו שאם יקחו על עצמם הוספת קצת ציציות הוא יוריד מהציציות שעליו.

פעם הגיע אליו תלמיד חכם שנכנס עם בנו שיחי' ל'חלאקה' בבית הרב.

לאחר מכן פנה אליו הרב תוך כדי הצבעה על חוטי הציצית של הבן החדשים והנקיים, אל מול חוטי הציצית של האב.

ואמר זה לבן, וזה לבן הארמי, כאומר לו שכבר אינם לבנים באמת, ואם ידאג לכבסם יקיים 'זה א-לי ואנוהו'.

פעם אחת בא יהודי כפרי אל רב העירה, כשבפיו שאלה גדולה.

כפרי זה יהודי ירא שמים, ושמר מצוה קלה כבחמורה, אולם בהיותו כל חייו בכפר מרוחק מיהודים, לא היתה לו הזדמנות ללמוד הרבה תורה, עתה שהוא בא לעיר נכנס אל הרב כדי לברר משהו שהיה בעיניו תמוה...

נכנס לרבי ואמר: רבי יש לי שאלה... שאל בני אמר הרב.

אני יודע אמר הכפרי, כי בתורה הקדושה שנתנה לנו על ידי הקב"ה יש בה תרי"ג מצוות, וכל המצוות אהובות עלינו ויקרות לנו, ומשתדלים אנו לקיימן ככל שנוכל, אולם יש מצוה שנדמה לי שהיא יקרה לנו יותר מכל המצוות האחרות.

הנה בשבת קראנו על מצות ציצית, כל בוקר כשאנו לובשים את הטלית ומברכים עליה, לוקחים את הציציות ומנשקים אותם, וכשמגיעים בתפילה בקריאת שמע לפרשת השלישית בקריאת שמע, מנשקים אנו את הציציות פעמים אחדות, עתה שאלתי רבי מדוע אנו מגלים חיבה כה גדולה למצות ציצית?!!!

אענה על שאלתך תיכף ומיד אמר הרב לכפרי, אולם אמור לי קודם, האם יש לך בן? כן. ברוך ה' יש לי בן יקר. ה' ברכני גם בכלה טובה יראת שמים, ונכד נחמד יפה ברוך ה'.

והרב ממשיך לשאול, ואמר האם נוהג לנשק את בנך? בני הלא הוא כבר אבא, אני באמת אוהב אותו ואולם לנשק מי מנשק אדם מבוגר, ואת נכדך אתה מנשק לפעמים? כן רבי, את נכדי אני מנשק לעיתים קרובות.

אני לוקח אותו ומנשק אותו, הוא ילד כה נחמד, אז אמור לי מדוע בעצם אתה מנשק את הנכד שלך?

השיב הכפרי: נכדי הוא כמו ציפור קטנה, פשוט תענוג להתעסק אתו, הוא קטן, אבל יש לו את כל שיש למבוגר, אולם כל אבריו הם כל כך קטנים, ידיים קטנות, רגלים, עיניים, אוזנים.

הכל קטן ונחמד, מוכרחים לנשק אותו.

עתה אמר הרב, אסביר לך מדוע כה חביבה עלינו מצות ציצית, זוהי מצוה שמשקפת את כל התורה, כל התרי"ג מצוות שבה, ציצית עולה מספר 600 שמונה חוטין וחמש הקשרים הם 13 וביחד 613 וכך מזכירה לנו מצות ציצית את כל המצוות שהם 613, כמו שאנו גם אומרים בפרשת ציצית, "וְרָאִיתֶם אֹתוֹ

וְזָכַרְתֶּם אֶת כָּל מִצְוֹת יי' וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם" ציצית היא כמו אדם
קטן שיש בו את כל האברים כמו למבוגר רק בקטן.

חיוך של שבעות רצון עלה על פיו של הכפרי, ואמר עכשיו
הבנתי כמה חביבה מצוה זו.

חותם המלך

כתב בספר החינוך (מצוה שפו) שורש המצוה נגלה בכתוב, שהיא
למען נזכור כל מצוות השם תמיד, ואין דבר בעולם יותר טוב לזכרון
כמו נושא חותם אדוניו קבוע בכסותו אשר יכסה בו תמיד, ועיניו ולבו
עליו כל היום, וזהו שנאמר בו בכתוב "וְזָכַרְתֶּם אֶת כָּל מִצְוֹת ה'".

בגמרא מנחות (מג:): אמרו: תניא היה רבי מאיר אומר, גדול עונשו
של לבן יותר מעונשו של תכלת. זאת אומרת אדם שאינו מטיל חוטי
לבן בכנף בגדו, עונשו גדול יותר ממי שאינו מטיל תכלת, כי
התכלת אינו מצוי כל כך ואילו חוטי הלבן מצויים תמיד.

משל למה הדבר דומה, למלך בשר ודם שאמר לשני עבדיו להביא לו
חותמות, דרכם היה לעשות חותם לבהמה ולעבד, כשקונים אותם לשם
סימן עבדות, לאחד אמר, הבא לי חותם של טיט, ולאחד אמר הבא לי
חותם של זהב, ופשעו שניהם ולא הביאו.

למי מגיע עונש יותר גדול? הוי אומר זה שאמר לו המלך הבא לי
חותם של טיט, לפי שמצוי הוא ולא הביא, לכן עונשו מרובה. ולפיכך
מרובה עונשו של זה שאינו מטיל חוטי לבן ממי שאינו מטיל חוט
תכלת, מאחר שחוטי לבן מצויים הם.

וכתבו בתוס שם (ד"ה חותם) מה שמדמה חותם של טיט לציצית, שכן
עושים לעבדים, והציצית מעידה על ישראל שהם עבדי הקב"ה.

והיינו כי הציצית יזכירנו שהוא עבד לה' ויביאנו לקיום מצוותיו
יתברך.

וכן כתב בספר 'הכתב והקבלה' (לרבי יעקב צבי מקלנבורג תלמידו של רבי
עקיבא איגר) חייבה אותנו התורה בזה לשים אות וסימן בכנף המעיל,

שהוא תמיד לנגד עינינו, כדי שנזכור תמיד היותנו עבדי ה' כדרך שעושה האדון במלבוש עבדו, לאות כי הוא עבדו הקנוי לו להיות נכנע לעבודתו.

בספר יפה ללב (סימן כד) כתב לפי זה שציצית מורה על עבדות, לכן כן אמרו בגמ' שבת (לב:): הזהיר בציצית זוכה ומשמשין לו שני אלפים ות"ת (2800) עבדים, שהוא מדה כנגד מדה, כמו שזה קיים מצות ציצית להורות שהוא עבד לקב"ה, זה גמולו שיזכה לו 2800 עבדים שמשמשים לו לעתיד לבא.

רבי גרשון ליבמן זצ"ל ראש ישיבת נוברהדוק בצרפת, היה עלם צעיר כשנקרא לשרת את הנאצים בארוחת הצהריים.

והנה כשהתקרב לסדר את השלחן, מגלה רבי גרשון שעל השלחן פרוסה מפה לבנה, שאיננה אלא טלית מצוייצת של יהודים.

בלי לחשוב הרבה, כאשר קנאת ה' צבאות בוערת בקרבו, משך בחזקה את המפה והסירה מעל השלחן, כשהוא מפיל ארצה את כל הצלחות והסכום.

מובן מאליו, כשראה זאת הקצין הנאצי, לא היסס, ומיד הנחית על ראשו מכות רצח פשוטו כמשמעו, ואכן ר' גרשון נפל מת ארצה ללא רוח חיים.

מיד סימן הקצין ליהודים אחרים שהיו במקום, לאסוף את המת ולזרוק אותו מחוץ למחנה, כן עשו יהודים טובים ומדוכים אלו, אלא שבדרכם למקום הקבורה הרגישו שהמת זז ומראה סימני חיים.

אז שינו כיוון, והביאוהו לצריף שלהם, וטיפלו בו עד שאט אט חזרה נשמתו וקם לתחיה והתאושש.

מאז הרגיש רבי גרשון שחייו ניתנו לו במתנה, מעשה זה האדיר את שמו בין כל יהודי המחנה, אך הרב לא שת לבו לזאת, פעמים רבות הראה סימנים בזרועו ואמר, שעדיין זרועו כואבת לו מאותן מכות.

הוא החליט ביתר שאת להקדיש את חייו למי שנתן לו את החיים, ולהקים ישיבות שבהן יישמע קול התורה בלי הפסק אמר ועשה. (דגל המוסר בקונטרס איש על דגלו עמ' 13)

זהירות במצוות ציצית

מסופר בנביא (שמואל א פרק כד א-ו) כששואל המלך רדף אחרי דוד, התחבא דוד במערה, ולמערה זו נכנס שואל כדי להתפנות, וכשלא הרגיש שואל, חתך לו דוד חתיכה מבגדו, כדי להראות לו שהיה בכוחו להורגו ולא עשה זאת, מכיון שהוא לא שונא אותו.

כמ"ש ויעל דוד משם וישב במצודות עין גדי: ויהי כאשר שב שואל מאחרי פלשתים ויגדו לו לאמר הנה דוד במדבר עין גדי: ויקח שואל שלשת אלפים איש בחור מכל ישראל וילך לבקש את דוד ואנשיו על פני צורי היעלים: ויבא אל גדרות הצאן על הדרך ושם מצרה ויבא שואל להסך את רגליו ודוד ואנשיו בירכתי המערה ישבים:

אנשיו של דוד ראו בכך הזדמנות פז להרוג את שואל המלך ואמרו למלך הלא אמרו הבא להרגך השכם להורגו. (סנהדרין עב.). אך דוד המלך החליט שלא להורגו אלא לכרות את כנף מעילו. כמ"ש ויאמרו אנשי דוד אליו הנה היום אשר אמר יי' אליך הנה אנכי נתן את איבך בידך ועשית לו כאשר יטב בעיניך ויקם דוד ויכרת את כנף המעיל אשר לשואל בקט:

אחר כך כתוב: ויהי אחרי כן ויף לב דוד אתו על אשר כרת את כנף אשר לשואל:

לאחר המעשה הזה מבטא הכתוב את תחושתו וכאבו של דוד על המעשה שעשה "ויף לב דוד"

הביטוי הזה מופיע בתנ"ך עוד פעם אחת (שמואל ב פרק כד פסוק י) כשדוד המלך יזם לספור את עם ישראל ובעקבות כך מתו שבעים אלף מבני ישראל כמ"ש ויף לב דוד אתו אחרי כן ספר את העם ויאמר דוד אל יי' חטאתי מאד אשר עשיתי ועתה יי' העבר נא את עון עבדך פי

נִסְפַּלְתִּי מֵאֵד וְנֹאמַר שֵׁם (טו) וַיָּמַת מִן הָעַם מִדֶּן וְעַד בְּאֵר שֶׁבַע שִׁבְעִים
אֶלֶף אִישׁ:

ביטוי זה "וַיָּפֶי לֵב דָּוִד" מבטא איפוא כאב לב נורא, מדוע חש כאן
דוד כאב כה עז, כשחתך את כנף מעילו של שאול?

אומר המדרש (ילקוט שמעוני שמואל א רמז קלג) ויכרות את כנף
המעיל וגו' ויך לב דוד אותו. ר' נחמיה אמר שבטלו ממצות ציצית
שעה אחת...

דוד הנרדף למוות במדבר בחוסר כל, הזדעזע עמוקות, לא על
שאיבו ימשיך לבקש את נפשו, וגם לא על שיאלץ להתחנן למעט
אוכל מנבל הכרמלי, אלא על כך שביטל את שאול ממצוות ציצית
שעה אחת...

המכה האנושה שבלב דוד, כאותה מכה של מיתת שבעים אלף
מישראל, היא משום שעם הפיכת כנף הבגד לעגולה, אויבו אינו
מקיים מצות ציצית.

לא שהוא עצמו אינו מקיים, אלא שאויב נפשו אינו מקיים באונס,
וגם זאת לשעה אחת בלבד, עד שיגיע לארמון וילבש מעיל חדש.
(שיחות הרב נבנצאל)

*

איתא בגמרא (שבת קיח:) שאל רב יוסף את רב יוסף בנו של רבה:
באיזה מצוה אביך נזהר ביותר? אמר לו: בציצית.

וכך סיפר רב יוסף על אביו רבה. יום אחד עלה בסולם, ונפסק לו
חוט אחד מציציותיו, ולא ירד מהסולם, כל עוד, שלא תלה את חוטי
הציצית בבגד.

בספר עלינו לשבח (במדבר עמ' שכג) מביא מעשה נפלא על רבי
עמרם חסידא זצ"ל מגדולי רבני הונגריה, תלמידו של ר' מרדכי בנעט
מניקלשברוג.

כשהיה רבי עמרם ילד כבן שש, נטפל אליו ערל אחד, וחטף ממנו בכח את הטלית קטן שלו, הילד היחל לבכות בקול מר ולא רצה לזוז משם בלא ציצית, עד שהביאו לו טלית קטן חדשה.

מתוך אנחה פלט הנער, הלואי ויבלע הגוי הזה באדמה.

לא עברו ימים אחדים עד שהקול נשמע, שהגוי נפל לבור עמוק ואבריו התרסקו.

כששאלו את ר' עמרם מה ראה לקללה זו דוקא? השיב שגם קרח שליגלג על ציצית נבלע באדמה.

מסופר על רבי משה אשכנזי מאיויה זצ"ל תלמיד הגר"א זצ"ל שקיבל על עצמו להיזהר ביותר במצוות ציצית, ולא הלך ארבע אמות בלא ציצית.

לפרנסתו היה מלמד את ילדי הכפריים ושב לביתו בחגים.

פעם עשה דרכו בעגלה לביתו, ונתפס חוט הציצית ונתק מבגדו, מיד ירד מן העגלה שלא לנסוע ארבע אמות בלא ציצית, והתחנן לעגלון שיביא לו ציצית מהעיירה הסמוכה.

העגלון סרב ולא נאות אלא לאחר שמסר לידו את כל כספו שחשך בחצי השנה והתעתד להביאו לביתו.

סוף דבר לא שב העגלון, ורבי משה נותר נטוע במקומו עד שמצאו אחד העוברים ושבים והשאל לו ציצית כדי שיוכל לשוב לביתו לחג...

לימים חלה אחיו רבי יצחק מאיויה, והרופאים נואשו מחייו, ושלחו להביא את אחיו רבי משה מהעיירה בה למד, שיעמוד על אחיו בשעת יציאת הנשמה.

מיהר רבי משה לבוא, וביקש מהנוכחים לצאת.

הסקרנים הציצו בעד הסדקים בקורות הבקתה העתיקה, וראו כיצד רבי משה פושט את הטלית קטן, ומניחו על מיטת החולה באמרו:

ריבוננו של עולם, במצוה אחת החזקתי בכל כחי, היא מצות ציצית, הריני מוותר על כל שכרי לעולם הבא, ובלבד שתעמוד לאחי שיקום מחוליו.

ואכן התאווש החולה וחי עוד 15 שנים

בהקדמת ספרו של הרב צבי הירש מייזליש זצ"ל שו"ת 'מקדשי השם' הוא מספר על עצמו, אמרתי לספר לדורות, נס ופלא שהיה לי בשבוע האחרון טרם כלות המלחמה.

הנה על הטלית שלי, היה העטרה של כ"ק זקיני הה"ק מסיגעט רבי יקותיאל יהודה טייטלבוים זי"ע בעמח"ס ייטב לב (זקנו של כ"ק האדמו"ר רבי יואל מסאטמר) בעת שהרוצחים הוציאו אותי ואת בני ביתי מביתי החוצה להוביל אותנו לאושוויץ, לקחתי בידי גם את הטלית עם העטרה הנ"ל, אמנם כשנלקחנו לאושוויץ, לקחו מכולנו את כל חפצינו וממילא הוצרכתי בעל כרחי להפרד גם מטליתי עם העטרה לדאבון לבי ונפשי.

ותיכף בבואי למחנה העבודה, חקרתי ודרשתי על המקום שהחפצים והבגדים מונחים שם, ועלה בידי, להגיע למקום הזה, על ידי כך שנרשמתי לעבוד שם כדי לסדר את החפצים שהיו שם, ומשם הם נשלחו.

והנה בתוך העבודה, מצאתי את הטלית שלי, ובקושי גדול עלתה בידי להכניסו לבלוק שהייתי שוכן בתוכו.

אך היות שבתנאים שבמחנה עם שומרי הקאפו לא היה שום אפשרות להיות עם הטלית גדול אפילו מתחת הבגדים, לכן חתכתי את הטלית ועשיתי ממנו טלית קטן, אותו לבשתי מאז כל הזמן עד השחרור.

גם לבישת הטלית קטן היה סכנה, מפני שכולנו היינו מלובשים במלבוש הרשמי של אסירי המחנה, וע"י לבישת טלית קטן כזה, התנפחה צורת החיצונית, והיה ניכר השינוי, ואם היו תופסים אותי הייתי עלול לקבל מכות רצח עד לנפוח את נשמתי ח"ו.

וכך אירע פעם אחת כשיצאתי מבית המרחץ, עמד שם ראש השומרים 'פעניקס' ימ"ש שהיה ראש הממונה בבית המרחץ, להשגיח שלא יקחו יותר ממלבוש אחד.

וכאשר הביט בנפוח היתר שגרם הטלית קטן שלי, צוה עלי לגשת אליו בכדי שיוכל לברר מה גורם לכך, ואז כשמישש את בגדי, מצא את הטלית קטן, ומיד חמתו בערה בו ושאלני מה זה? וכדי שלא יחשוב שגנבתי אמרתי לו שזהו מלבוש 'אלקי' שהבאתי עמי מהבית.

והתחיל תיכף ומיד להכות את גופי מכות רצח, ובזעקות גדולות ציוה עלי בוא איתי לחדר שלי, ושם אלמד אותך, קצת אודות הרבוננו של עולם.

בשמעי פקודה נוראה זו, הסתמרו שערות ראשי, כי כל אחד היה יודע פירושה של פקודה זו ח"ו, מות בטוח במכות רצח אכזריות תחת ידיו הגסות, אולם מה יכולתי לעשות...

נאלצתי ללכת אחריו לחדרו ושם התחיל להכות אותי מכות חדשות ונאמנות, במלא הכעס והרציחה, וצווח עלי בדברים האלה, חזיר שכמותך אתה מדבר עוד על רבוננו של עולם בו בזמן שהנך רואה בעיניך, שבכל יום ויום משמידים לעיניך את בני עמיך ובני משפחתך בכל מיני מיתות משונות ואכזריות, בתנאים שכאלה הנך עדיין יכול עוד להזכיר את שם השי"ת ולהאמין בו, ובהנהגתו את העולם!!!?

איך יעלה על שפתיך ועל שכלך שרבש"ע מנהיג את העולם, אם כן מדוע איננו מונע מהנאצים להעבירכם מן העולם בעינויים ויסורים שדוגמתן עוד לא סבלו בני אדם עלי אדמות!!!?

אלא מן הסתם לית דין ולית דיין ח"ו, ועוד דיבורים קשים כאלה...

ואני שכבתי על הארץ כמעט כאבן דומם, מרוב יאוש ודכאון רוח, ומרוב היסורין וההכאות, עד שהדם היה מבצבץ כמעט

מכל חלקי גופי, עד שענה ואמר לי, שאעמוד בעצמי, ולהגיד לו הסבר מספיק, ואם לאו אז לא אצא מחדרו בחיים.

וכמוכן שמצבי בשעה זו היה נורא, כי ידעתי בנפשי שעלול הוא האכזר הזה להרגני נפש אם לא אמצא לו איזה תחבולה מחכימה להסביר לו להשקיט הרציחה שבו, ועל כן אמרתי לו אמשול לך משל למה הדבר דומה.

משל לפרופסור גדול שהוזמן לעשות נתוח בחולה מסוכן שהיה שר גדול, וכדרך המנתחים החל לבצע חיתוכים עמוקים בגופו של החולה, והנה נקלע לשם אדם שהיה במקצועו סנדלר, ואינו מבין דבר בעיני הרפואה, ובראותו את פעולות הרופא, נזדעק מדוע הוא עושה כך לאיש האומלל חסר האונים שחותך את גופו?

והוסיף הסנדלר ואמר: גם אני חותך בעור, אך אינני חותך במקומות המשובחים...

אך האם לשמע דברי הסנדלר, יחדל הפרופסור מפעולותו בגלל כסילותו של הסנדלר?!?! לא ולא, להצלת חייו ימשיך המנתח בפעולתו.

והנמשל הסביר הרב מייזליש לאותו צורר, כך הענין עם הנהגת הבורא יתברך שמו, האמת שאיננו משיגים ואין מבינים כל הנהגתו, ולמה עושה את החתיכה במקום היותר נאה בכלל ישראל, עם כל זאת עלינו לדעת, שקצרי דעת כמונו אנשי בשר ודם, אין משיגים ומבינים הנהגתו יתברך שמו.

ומכל מקום על ידי זה איננו מתקטן ח"ו אצלינו, וברוך רחמנא שדברי מצאו חן בעיני הקאפו הרשע, ובצחוק קל אמר לי, יהודי פיקח הינך, תוכל ללכת מכאן לשלום, ומהיום והלאה תוכל לבוא לבלוק שלי ולקבל מהמאכלים הטובים שלי באופן זה נצלתי בעזרת ה' יתברך ממות בטוח ואכזרי, ואודה לה' כי טוב כי לעולם חסדו.

ממשיך לספר הרב מייזליש זצ"ל בעדות מצמררת נס גלוי שהיה לי על ידי הטלית קטן.

במחנה שהייתי חונה היינו לערך 1500 יהודים, ואיזה שבועות לפני שהשתחררנו ע"י האמריקאים, טלטלו אותנו הנאצים ממקום למקום, ועיקר כוונתם היה להרחיק אותנו ממקום שהאמריקאים מתקרבים ובאים, כדי שלא ניפול ביד האמריקאים להשתחרר.

והנה בשבת קודש האחרונה לפני השחרור, כבר שמענו מרחוק קול חיצים וברקים, קול יוריות ותותחים של האמריקאים, והיה ניכר שהם כבר קרובים למחנה שלנו, ונתמלא ליבנו שמחה, שקרוב יום הישועה.

פתאום בא פקודה להרחיק אותנו ממקומינו, ולהעביר אותנו למקום חדש בלתי ידוע, והפחד שלנו היה שכוונתם כעת להוביל אותנו למקום שיש שם בית המוקד, כדי לקיים צוואת הרשע ימ"ש שלא להניח חי שום בר ישראל ח"ו.

והנה דרכם של הקאפו הרשעים השומרים שלנו בעת הטרנספר לחפש אצלנו אם יש אצלנו עוד דבר שהוא בעל ערך אצל מי שהוא, בכדי שיוכלו לגזול ממנו, ובאופן זה בזזו מאתנו, מנעלינו ומלבושינו הטובים האחרונים, וכך התנהג הקאפו שתחת מרותו נמצאת הבלוק שלי.

הקאפו שהיה אחראי על הבלוק שלנו המכונה בשם 'ווילי' פשפש וחיפש אצלנו, וכאשר ניגש אלי ומשמש, מצא אותי מלובש בטלית קטן עם הציצית, מיד התקצף עלי, ואולי משום שלא מצא אצלי איזה מלבוש או חפץ מועיל עבורו, קרע בשתי ידיו בחזקה את הטלית קטן וזרקו לתוך התנור, עד שנשרף לנגד עיני.

אין כח בעטי להעלות עלי גליון את גודל הצער שהיה לי מאבדן הטלית קטן הנ"ל, שהוא היה לי למגן ומחסה בעת צרה וצוקה, ולא יכלתי להשלים עם העובדא שהטלית קטן החשוב איננו עוד, והרגשתי את עצמי מחוסר שמירה והגנה הראויה לשמה כפי שהיתה לי עד כה בהיות הטלית קטן על בשרי.

מעשה הרשע הזה הוציאה ממני התפרצות היסטורית של בכי ויללות עד אין שיעור, בידעי שאנחנו עומדים בימים האחרונים לפני הישועה, וצריכים אנו רחמים גדולים ושמירה מעולה לצאת לחיים ולשלום.

ובני יקירי ר' זלמן ליב נ"י הנמצא על ידי, ניסה לנחמני על אבידתי, שהלא כל ה-1500 יהודים שאתנו אין להם טלית קטן מרגע הראשון שבאו לאושוויץ ומה לי לצער נפשי כל כך, אין לנו אלא להסתכל כלפי מעלה כאשר היה בעזרתינו עד עתה כן נזכה שיוציאנו בקרוב למרחב.

והנה הובילו אותנו למרכבת משא על מסילות הברזל, ושמו אותנו בתוך קרונות בקר, שבהם נדחקנו בצפיפות איומה, אחד על גבו של השני, וישבנו איש על יד אחיו מחוסרי אונים בתוך דוחק וחום מחניק מבלי מזון ומשקה כידוע צורת הטרנספורים של הגרמנים עם קרבנותיהם היהודים, וחכינו רק לבואם של האמריקאים שישחררונו חיש מהר, מידי המחבלים הזדונים הללו.

והנה באמצע הלילה, כשניסינו להרדם קמעה, זאת היתה בעצם אחד מהדברים הקשים ביותר, בתנאים בהם נמצאנו בתוככי הקרון.

כי צורת שנתנו היחידה והאפשריות היתה רק זאת, שאיש ישים את ראשו על כתף חבירו וינסה לישן מעט, אם יעלה בידו לבצע דבר זה בהצלחה.

הקאפו 'ווילי' ששמר על קרונינו היה משתרע על ספסל ארוך שאותו העמיד באמצע הקרון, ואנו הצטרכנו להצטמצם בשאר המקום הנשאר בהצטופפות איומה.

ואני השענתי את ראשי על כתף בני היקר זלמן ליב נ"י שישב על ידי, אך אחרי שעלה בידי אחרי קשיים מרובים להרדם קצת, נתעוררתי על ידי בני, שהתלונן שכתפו זה שראשי נשען עליו כואב לו עד למאד, ואמר לי בזה"ל (טאטע עס טיט מיד אזוי וויי איך קען עס לענגער נישט אויסהאלטען) הוא מבקש ממני

שאשים את ראשי על כתף חבירי שיושב לידי מהצד השני, כדי שלא יסבול יותר כאבים מהשענות ראשי על כתפו.

ובהשקפה ראשונה הייתי מרוגז על כך שהוא מפריע את שינתי באופן כזה, אך נעניתי כמוכן לבקשתו ושמתי את ראשי על כתף רעי מצד שני, וכן בני נ"י הניח את ראשו על הכתף של זה שיושב לצידו.

והנה כמעט באותו רגע נתעוררנו מקולות נפץ אדירים שנגרמו מירי של מטוסים אמריקאים שהשגיוחו עלינו מלמעלה, בחשבם שברכבת הזאת נוסעים חיילים גרמנים, לכן החליטו להפציץ את הרכבת.

פצצות האויר התעופפו סביבינו ברעש מחריש אזנים, ולפתע פתאום עבר בינינו, זאת אומרת בין ראשי וראש בני במקום שאותם החזקנו לפני רגע, פצצת הרס קטנה, שפגעה ישר בקאפו 'ווילי' ששכב שרוע על הספסל, וקטעה בבת אחת את שתי ידיו.

מובן מאליו שהוא התפרץ בשאגות פראיות מרוב כאב ויסורים, והתחנן אלינו שנצילו ממות יסורים, חבריו המריעים התלוצצו ממנו בהיותו במצב נורא כזה, בלגלגם עליו נו 'ווילי' (קענסט, דו נאך מיט, דיינע הענד, רייסין, אונ פארברענגן א טלית). אתה יכול עם הידים שלך לקרוע ולשרוף טלית!!!

והוא התחנן רק שיצילוהו, וממני ביקש סליחה על מעשהו ושאתפלל עבורו שישאר בחיים. (מקדשי השם שער מחמדים)

לאחת הישיבות הקטנות בעיר בני ברק הגיעו באחד הימים אם ובנה, שפנו למשרדי הישיבה בחפשם את ראש הישיבה.

המראה היה מעט מוזר, שכן האם הייתה לבושה בלבוש שאינו צנוע דיו במושגים חרדים, והוא מסגיר את אורח חייה, ואילו בנה שעמד לצידה היה לבוש ממש כבן תורה אמיתי, עם כובע וחליפה, חולצה לבנה וציצית המתבדרת בחוטיה על מכנסיו.

עם הגיעו של ראש הישיבה לחדרו, ביקשו השניים להיכנס ולשוחח עמו.

אמרה לו האמא לראש הישיבה, שהיא באה הנה, כדי לנסות ולרשום את בנה לישיבה, למרות שזה נגד רצונה, אבל מה לעשות, הוא חזר בתשובה לפני כשנה, ואני רואה שאין לי ברירה, אלא למלאות את רצונו.

הבן הצעיר שהיה נראה מבויש קמעא ישב לצידה של האם מקשיב לדו שיח המתנהל בין אמו לראש הישיבה, והוא בפנים מבוישות יושב, ואינו אומר דבר.

ראש הישיבה שאינו רגיל במחזות מעין אלו, ובוודאי לא בתקופה זו, ביקש לתהות מעט על קנקנם, כדי להכיר את הסיפור העומד מאחורי הנער הצעיר, הוא חשב כי גם אם הנער לא יתאים לישיבתו שאינה מתאימה בדרך כלל לכאלו שלא למדו שנים רבות קודם לכן בתלמוד תורה, לכל הפחות יוכל לסייע ולהציע לה ישיבה לחוזרים בתשובה, אולי שם יוכל הנער להתחיל את לימודיו כפי חשקו ורצונו.

לשם כך נצרך הוא להכיר יותר במה המדובר, כדי שיוכל להמליץ עליו למקומות אחרים.

הוא ביקש מהאם שתפרט מעט יותר את הבקשה, ותתאר את אורחותיהם.

אני רוצה לומר לך כבוד הרב היא פותחת בקול סדוק, שכבר שנה שלמה הבן שלי אוכל ארוחת צהריים בבית, פעם טונה ופעם סרדינים, וזה כל מה שהוא אוכל.

מצבכם הכלכלי קשה כל כך? תמה ראש הישיבה? לא השיבה האם, מצבנו הכלכלי דווקא בכי טוב, אבל בני רוצה לאכול רק בשר חלק והוא גם טוען שכל הכלים בבית שלנו אינם טבולים, ולכן אינו יכול לאכול מהכלים הקיימים בביתנו.

מה הבעיה לקנות לו בשר חלק, ולהטביל את הכלים, שאל ראש הישיבה? וכי אינך מרחמת על בנך שכך הוא נאלץ לאכול

מדי יום ביומו במשך שנה תמימה, לבטח לא היית מוכנה להחליף עמו, מדוע לכל הפחות לא תסייעי בעדו?

האם נאנחה, ובזווית עינה נצפתה דמעה סוררת, זה הסיפור הקטן כבוד הרב, היא משיבה, יש לי סיפור יותר קשה שהוא הסיבה האמיתית לבואי הנה עמו, כדי לרשום אותו לכאן ללמוד בישיבה.

סקרנותו של ראש הישיבה גברה, והוא פנה אליה באומר בבקשה אני מוכן לשמוע.

ברגע זה החלה האם לפרוש את סיפורה, ונראה היה עליה כמה קשים לה הדברים בדברה.

ובכן לפני חודשים ספורים, לפתע בני שמעט התקרב לחיי תורה, החליט שהוא הולך עם ציצית תחת חולצתו, וביקש ממני לרכוש אותה עבורו.

אמרתי לו שלבטח אביו לא יאהב לראות זאת, ולכן שלא ילבש אותה באופן גלוי לעיני אביו שעלול לבוא לידי כעס, ואכן בני שמאז התקרבותו לחיק היהדות מכבד אותי ואת בעלי באופן שלא הכרתי מעודי, לא אצלו ולא אצל אחותו הגדולה, נענה.

אך באותו ערב כשהגיע בעלי מהעבודה, וראה את חוטי הציצית מבצבצים מתחת לחולצתו של בני, נחרד כל כך, שהיה נראה כאילו אחזו שבץ, הוא פנה לבני במבט מאיים שאני חששתי לראותו, וציוה תוריד את החוטים הללו, או שאני מוריד אותך מהבית...

בני פנה אליו במבט כה רחמני שאינני מסוגלת להיזכר בו, ושאל אבא מה אכפת לך? אני אלבש זאת באופן שלא תראה זאת? זה חשוב לי... אני מבקש ומתחנן אליך, לפחות תן לי ללבוש את הציצית הזאת כי עבורי היא דבר חשוב מאד.

הייתי בטוחה שלשמע הבקשה הכל כך צנועה, בעלי מיד ישקוט ויוותר לו, אך במקום זאת ניגש האב אליו תפש

בחולצתו קרע לו באחת את כל הכפתורים והחל לשלוף את הציצית בכוח תוך איומים לא נעימים לבל ימרה את פיו

אבא יקר, השיב לו בני נרגשות, אך בהחלטיות, אני רוצה להישאר עם הציצית, ובהיותו מפוחד כולו, הוא תפש בציצית בכל כוחו, ולא נתן לבעלי לנסות ולהורידה מעל גופו.

בעלי לא יכול היה באותם רגעים לתת לבנו הקטן לשלוט בו בדבר שהיה עבורו כל כך עקרוני, והוא ניסה שוב בכוחותיו המוגברים, להוריד ואף לקרוע בכוח את הציצית, אך בני החזיק בה בכל כוחו, ומשראה כי הוא מתקשה בכך השתטח על הרצפה ותפש בציצית בכל כוחו, כשהוא אינו מאפשר לו בכל מחיר להורידה ממנו.

לא יכולתי להביט במאבקם אומרת האם ועיניה דומעות, פניתי לחדר אחר ובכיתי, לא ידעתי נפשי מרוב צער, אך לא יכולתי לעשות דבר.

אני מבחינה בעקשנותו, כיצד למרות כל ניסיונות האב הוא לא נתן לו לבצע את זממו ולהוריד ממנו את הציצית, כשראה בעלי כי בכל זאת אינו מצליח, הוא החל להרכיץ לו, וכשדבר לא עזר ובני החכול לא אמר דבר, ורק בכה בכי חרישי קורע לב, הוא פתח את דלת הבית ובשארית כוחותיו זרק אותו אל מחוץ לבית, כשהוא צועק לעברו אתה לבית הזה לא נכנס יותר עם הבגד הזה, תישארו אתה והציצית שלך בחוץ...

דע לך כבוד הרב, אומרת האם ועיניה דומעות, שאני ממש מזועזעת מאותו אירוע, ועד היום התמונות והצעקות חולפות בראשי.

האם המשיכה לספר, כי לאחר שהבן הוצא מהבית, בעלה הלך לחדרו כולו זועף וכועס, ולאחר שנרדם היא ברחמנותה על בנה הצעיר, הכניסה אותו הביתה אך מתוך פחד שמא בעלה יקום, היא ניסתה לדבר על לבו שיוותר לפחות בשלב זה על לבישת בגד זה, תהא חשיבותו ככל שתהיה.

כשראיתי שהוא אינו מוכן לכך, שאלתיו בכנות מה יש כל כך בציצית שהעדפת לקבל עבורה מכות ולהתבזות כל כך בעיני אביך?

אך בני השיב בקולו העדין, שהוא הרגיש שאביו רוצה ליטול את היקר לו מכל, וזהו הדבר ששומר עליו.

בזאת לא תם הסיפור. ממשיכה האם בסיפורה קורע הלב, ביקשתי מבני לכל הפחות שמכאן ולהבא יכניס את הפתילים של הציצית תחת הבגדים, וגם שיסגור את הכפתור העליון בחולצה היטב, על מנת שאביו כלל לא יראה ויבחין בציצית אותה הוא לובש.

ואכן הבן נעתר לבקשתי, וכמובן הוסיף, שישמח לעשות זאת כי אינו חפץ לצער את אביו.

אך באחד הימים ללא כוונה מצדו חלילה, בצבצו לפתע חוטי הציצית תחת חולצתו של בני, והאב הבחין בכך, שוב החל אביו לגעור בו קשות, ואף לסנוט ולהכות בו, ושוב זרק אותו מהבית, בצוותו עליו חפש לך בית אחר, אתה לא גר כאן יותר.

רק לאחר השתדלויות מצדי, שנבעו מליבי הרחום כלפיו, ניאות האב להשאירו בבית תוך שהוא מבטיח כי האב לא ייתקל שוב במראה הציצית למול עיניו.

חייבת אני לומר לכם כבוד הרב, מסיימת האם את סיפורה הנרגש, כולי נסערת ונרגשת מהחזרה בתשובה שלו אבל בעיקר מכוח הרצון שלו להיות חרדי, וללמוד תורה, כששמעתי שרצונו המיוחד הוא להתקבל לישיבה בבני ברק שבה יוכל להגות בתורה, אמרתי בליבי שאעשה כל שביכולתי לקיים את רצונו זה.

הוא עבר מספיק, וחיינו לא היו פשוטים קודם ששב בתשובה, הוא היה בן תפנוקים ולא היה חסר לו דבר, כל תפנוקי העולם הזה היו פרוסים לפניו, והוא באחת עזב הכל ובחר בדרך הקשה, רק משום שזהו רצונו האמיתי, ולכן

בקשתי ממך כבוד הרב, שתראה לקבלו לישיבה שיוכל באמת לחמש את משאלתו החשובה.

לשמע הדברים לא יכול היה הרב לעצור את התרגשותו מהסיפור שנשמע כה אמיתי ובהיר, הוא פנה אל הנער הצעיר שישב כולו רכון ומצטנע ליד אמו, ושאל אותו בגילוי לב מנין היו לך כוחות גוף ונפש להחזיק מעמד למול מעשה זה של אביך, והכל בשביל מה, בכדי ללבוש ציצית ולקיים מצווה חשובה ככל שתהיה?

תשובתו של הנער הפתיעה את ראש הישיבה, ואף את אמו שדמעות נקוו במורד לחייה, אומר את האמת פתח הנער בקול בוטח, אני הייתי למעלה מעשר שנים רחוק מחיי תורה ומצוות, כי לא הכרתי, לא ידעתי שיש בורא לעולם ויש תורה כה נפלאה המצווה אותנו לקיים אורח חיים כפי שחפץ מעמנו הבורא, ולכן לא שמרתי תורה ומצוות.

ברגע שנדלק בי הניצוץ, והחלטתי לחזור בתשובה לאחר שנחשפתי מעט ללימודי קודש, שמעתי הרצאה של אחד הרבנים שמאד קירבני, ובמענה לשאלתי מהו הדבר החשוב ביותר שעלי לקבל על עצמי אם חפץ אני לחזור בתשובה ולהתקרב לחיי תורה ומצוות?

הוא השיבני בגילוי לב, תקבל על עצמך אפילו מצווה אחת קלה אבל שהקבלה תהיה בכל הכוח ללא עוררין ואם תפתח פתח כחודו של מחט הקב"ה יפתח לך פתח כפתחו של אולם.

כשרק יצאתי מאותו רב, קיבלתי על עצמי את מצוות הציצית, אני לא יודע איך להסביר זאת, אך ברגע שהנחתי אותה על גופי בעודי בוכה מרוב התרגשות, כשאני אומר כי זו קבלה גמורה לקיים מצווה זו כל ימיי, הרגשתי הקלה גדולה, חשתי שהקב"ה אומר לי חזק ואמץ, אל תירא, הציצית היא המצווה הראשונה בה התחלתי את חזרתי בתשובה.

בבית שבו אני גדל אין הקפדה על שום מצוה ממצוות הבורא, אך הציצית היא זו שנותנת לי כוחות להמשיך בדרך בה החילותי.

כשסיפרתי זאת מאוחר יותר לאותו רב ואמרתי לו שאני באמת מרגיש כל אימת שאני לובש את הציצית הקלה מיוחדת, הוא פתח בפניי את דברי התלמוד בירושלמי במסכת ברכות באומרו שזו המסכת הראשונה של התלמוד, ובה נאמר שכל המקיים מצוות ציצית כאילו מקבל פני שכינה, שנאמר "וְרָאִיתֶם אֹתוֹ" וכתוב שם "אֶת יי' אֱלֹהֶיךָ תִירָא וְאֹתוֹ תַעֲבֹד" והשכינה שורה על לובש הציצית.

זו הסיבה שלמרות שצעדתי לאט ובעקביות, על מצוות הציצית לא הסכמתי לוותר בעד כל הון שבעולם, וגם כשקיבלתי את אותם מכות מאבא שלי, ונותרתי במחשך מחוץ לדלת הבית בעירום וחוסר כל, אמרתי לעצמי, כי אמנם קשה לי, נותרתי אני לבדי, ממש לבדי, אבל אינני לבד, השכינה עמי, באמת השכינה עמי, כי הציצית עודנה על גופי.

אודה ולא אבוש מסיים ראש הישיבה ששמע מבעל המעשה, כי גם בי אחזו דמעות ברגעים אלו, וחשבתי לעצמי לשמוע גבורה כזאת מנער רך בשנים בימינו, במיוחד מאחד שהיה רגיל לכל הטוב שבעולם, מבחינתם אין ספק שזה מרגש ומחזק ונותן לנו כוחות להבין עד כמה עדיין אנו רחוקים מהאמת והתכלית לחוש בכל יום כשאנו לובשים את הציצית כי אנו נדבקים בשכינה ומתחברים אליה.

כמובן שבתום שיחתנו המרגשת הצעתי לאם ולנער שבעוד שבוע יבוא הבן ואבחן אותו לקראת קבלתו לישיבה, ובמיוחד כששמעתי כמה הוא התקרב, וכי מאז רכש עשרות דפי גמרא שהוא יודעם בעל פה, ושולט בהם היטב, אמרתי בקול ברור כי ניתן לקבלו אף ללא צורך בבחינה, אך כדי שלא לשנות מהמקובל אעשה כן בעוד שבוע בע"ה.

חלפו להם שבועיים והבן לא הגיע לבחינה, המחשבות אודותיו לא פסקו מלעבור במוחי, ומעט דאגתי, מדוע אכן הוא

לא קיים את הסיכום שנדברנו כי יבוא להיבחן בעוד שבוע להתקבל לישיבה?

התקשרתי לאמו לפי המספר שהותירה בידי לברר מדוע לא הגיע הבן, והיא ענתה לי שבנה אינו בבית, כי הלך עתה עם אביו להתפלל מנחה ומעריב...

הייתי בטוח שלא שמעתי טוב את דבריה, ושאלתי בקול עם מי הוא הלך להתפלל? כן... כן... משיבה לי האם בקול צוהל, הם הלכו להתפלל יחדיו.

מאז שסיפרתי לו על מסירותו למצוות הציצית בשל היותה הקבלה הראשונה שלו לזכות לפני השכינה, גם אביו החליט לנסות להתחבר ליהדות, ואף הוא החל במצוות הציצית, הוא ביקש מבני שיסייע לו להכיר מעט את העולם החרדי בכלל והתורה בפרט, מה שהיה כה רחוק ממנו כל השנים.

שמחתי כל כך לשמוע על כך, חששתי מכל ההתנהלות שתהיה בין האב לבן, שכה עוינים זה לזה, גם אם יגיע לישיבה הרי יבוא מפעם לפעם הביתה, ומי יודע אלו מלחמות יצטרך לעבור כל פעם מחדש, לפתע ראיתי מהי כוחה של הציצית המביאה בכנפיה את השכינה, ושמחתי על דבריה החשובים אמרתי לה שתאמר לבנה, כי אינו צריך להזדרז ויכול הוא להישאר מעט עם אביו וללמדו תורה, ורק שידע כי בכל זמן שיבוא, הנה הוא יתקבל לישיבה, ונסייע בעדו לקיים משאלתו להתקרב לבורא בכל הכוח.

בספר להשאר יהודי תולדות חייו של רבי יצחק זילבר זצ"ל מספר יעקב לרנר.

בשנת תשי"ז הגיע הרב יצחק זילבר לסמרקנד שם גרתי, כדי לבקר את קרוב משפחתו (גיסו) 'רבי אהרן רבינוביץ', בשל ענייני יהדות שלחו את רבי אהרן למשך עשר שנים לסיביר.

במהלך החקירה אמר לו החוקר בחור אולי תוריד את הטלית קטן שלך ואל תשב לפני בצורה כזאת.

אני? שאני אוריד את הטלית קטן?

רבי אהרן נתן לחוקר סטירה כה עזה, עד כי הלה צנח מכסאו וכובע המצחייה שלו עם העיסור שעליו נפל על הרצפה.

ניתן לתאר לאלו מכות זכה לאחר מכן?

סיפר רופא יהודי שאליו הביאו את ר' אהרן אחרי המכות שספג, כי הוא חבש את פצעיו וריפא אותו. (להשאר יהודי 129

שמירה מעבירות

התורה אומרת שעל ידי הציצית אדם נשמר מלעשות עבירות "וְהָיָה לְכֶם לְצִיצִית וּרְאִיתֶם אֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם אֶת כָּל מִצְוֹת יי' וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם וְלֹא תִתּוּרוּ אַחֲרַי לְבַבְכֶם וְאַחֲרַי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר אִתְּם זָנִים אַחֲרֵיהֶם" ובפרט עבירות של עריות כמסופר בגמרא (מנחות מד.). תניא אמר רבי נתן אין לך כל מצוה קלה שכתובה בתורה, שאין מתן שכרה בעולם הזה, ולעולם הבא איני יודע כמה.

צא ולמד ממצות ציצית, מעשה באדם אחד שהיה זהיר במצות ציצית, שמע שיש אשה שעסקיה בעריות שנוטלת ד' מאות זהובים בשכרה, שיגר לה ארבע מאות זהובים וקבע לה זמן.

כשהגיע זמנו, בא וישב על הפתח, נכנסה שפחתה ואמרה לה, אותו אדם ששיגר לך ד' מאות זהובים בא וישב על הפתח, אמרה היא יכנס.

נכנס, הציעה לו ז' מטות, שש של כסף ואחת של זהב, ובין כל אחת ואחת סולם של כסף, ועליונה של זהב, עלתה וישבה על גבי עליונה וכו' אף הוא עלה לישב כנגדה, באו ד' ציציותיו וטפחו לו על פניו, נשמת וישב לו על גבי קרקע, ואף היא נשמטה וישבה על גבי קרקע.

אמרה לו אני נשבעת בחיי מלך רומי שאיני מניחתך עד שתאמר לי מה מום ראית בי.

אמר לה: נשבע אני שלא ראיתי אשה יפה כמותך, אלא מצוה אחת ציונו ה' אלהינו וציצית שמה, וכתוב בה אני ה' אלהיכם שתי פעמים, [אני יי' אלהיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים להיות לכם לאלהים אני יי' אלהיכם] אני הוא שעתיד ליפרע, ואני הוא שעתיד לשלם שכר, עכשיו כשעליתי למיטה נדמו עלי הציציות שטפחו על פני כארבע עדים.

אמרה לו איני מניחך עד שתאמר לי מה שמך? ומה שם עירך? ומה שם רבך? ומה שם מדרשך שאתה למד בו תורה? כתב ונתן בידה.

עמדה וחילקה כל נכסיה, שליש למלכות שיניחו לה להתגייר, ושליש לעניים, ושליש נטלה בידה חוץ מאותן מצעות שלא מכרה אלא לקחה אותם איתה, ובאה לבית מדרשו של ר' חייא.

אמרה לו: רבי צוה עלי ויעשוני גיורת, אמר לה: בתי שמא עיניך נתת באחד מן התלמידים ואין כוונתך בגיור לשם שמים? הוציאה מידה את הכתב שקיבלה מאותו אדם שלמד בישיבה זו, ונתנה לו, וסיפרה לו את כל המאורע שלשם שמים היא מתגיירת, לפי ששמעה מאותו תלמיד, את הנס הגדול של סגולת מצות ציצית שטפחו לו ארבעת ציציותיו על פניו.

כיון ששמע כך, אמר לה: לכי זכי במקחך! הלכה ונתגיירה, ונישאה לאותו תלמיד, ואותן מצעות של כסף וזהב שהציעה לו בתחילה באיסור – הציעה לו עתה בהיתר, וזה היה מתן שכרו בעולם הזה, ולעולם הבא איני יודע כמה מתן שכרה של מצוה. (עיין בקובץ דברי חפץ גליון ב ניסן תשע"ד במאמרו של הרב יצחק רצאבי שליט"א את המעשה בפרוטרוט ממדרש קדום שהבחור הנ"ל יצא מארם צובא לצרפת וכו' עיין שם)

הרי שסגולת מצות ציצית היא, להציל את האדם מחטא העריות ובנוסף גם להעשיר אותו כמו שהיה עם אותו תלמיד. ומדוע?

בפרשת נח התורה מספרת, שלאחר המבול, נח נטע כרם, וכששתה מן היין השתכר בתוך האהל, ובאו שם ויפת, וכיסו את אביהם שהיה ללא צניעות. כמ"ש "וַיִּחַל נֹחַ אִישׁ הָאֲדָמָה וַיִּטַּע כַּרְם: וַיִּשְׁתֶּ מִן הַיַּיִן וַיִּשְׁכַּר וַיִּתְגַּל בְּתוֹךְ אֹהֶלֶה: וַיֵּרָא הֵם אֲבִי כְנַעַן אֶת עֲרוֹת אָבִיו וַיַּגִּד לְשָׁנֵי אָחִיו בְּחוּץ: וַיִּקַּח שֵׁם וַיִּפֹּת אֶת הַשְּׂמֵלָה וַיִּשְׂמֶנּוּ עַל שְׂכָם שְׁנֵיהֶם

וַיֵּלְכוּ אַחֲרַיִת וַיִּכְסּוּ אֶת עֵרוֹת אֲבֵיהֶם וּפְנֵיהֶם אַחֲרַיִת וְעֵרוֹת אֲבֵיהֶם
לֹא רָאוּ: (בראשית ט כ-כ"ג).

כתב רש"י: ויקח שם ויפת - אין כתיב כאן ויקחו, אלא ויקח, לימד
על שם שנתאמץ במצוה יותר מיפת, לכך זכו בניו לטלית של ציצית.

והקשה הרא"ם הרי אמרו חז"ל (סוטה יז.) דרש רבא בשכר שאמר
אברהם אבינו "אם מחוט ועד שרוף נעל ואם אקח מפל אשר לך ולא
תאמר אני העשרתי את אברם" (בראשית יד כג) זכו בניו לב' מצות
חוט של תכלת ורצועה של תפלין.

(ואמרו על כך פירוש יפה, מדוע רק בשחרית אנו לובשים טלית ותפלין? הטעם לכך הוא מפני
שבזכות אברהם אבינו זכינו לכך, ואברהם אבינו הוא שתיקן תפילת שחרית)

התורה מספרת שהיה מלחמה בין כדרלעומר למלך סדום, וכדרלעומר
והמלכים שהיו אתו, לקחו בשבי את לוט ואת אנשי סדום. כששמע
אברהם אבינו שלוט נלקח בשבי, יצא אברהם למלחמה עם חמשת
המלכים, ושיחרר את לוט וכן את אנשי סדום ומלכם שנלקחו בשבי.
כשחזר מהמלחמה כתוב "ויאמר מלך סדם אל אברם תן לי הנפש
והרכש קח לך" תחזיר לי את האנשים, ואת הכסף שלקחת מהשבי
תשאיר לעצמך.

אמר לו אברהם למלך סדום, "אם מחוט ועד שרוף נעל ואם אקח
מפל אשר לך ולא תאמר אני העשרתי את אברם"

ובזכות שלא לקח כלום מהממון זכו בניו לחוט של תכלת? אם כן
רואים שעם ישראל זכה למצות ציצית בזכות אברהם, ולא בגלל שם
בן נח שכיסה את ערות אביו?

מתרץ הכלי יקר: נראה שלא קשה מידי, כי בזכות כיסוי השמלה
שכיסה שם את אביו, זכו לשמלה, ובזכות חוט זכו לחוט.

כי אין האדם יכול לקיים מצות ציצית, עד שיתן לו הקדוש ברוך
הוא תחילה שמלה (בגד) כדאיתא במדרש תנחומא (אמור ז) והילקוט
הביאו סוף ספר איוב (רמז תתקכז) על פסוק "מי הקדימני ואשלם"
(איוב מא ג) מי עשה ציצית עד שלא נתתי לו טלית, זהו פשוטו:

ועל צד הרמזו כותב הכלי יקר: נראה לפרש לפי שידוע שמצות ציצית מצילין את האדם מן הזנות, כדאיתא במנחות (מד.) בהוא ששכר וכו' בעד ארבע מאות זוז ולסוף ניצול מן העבירה על ידי הציצית, והניצול מן הזנות ניצול גם מן העניות, כי רועה זונות יאבד הון וכאומרם ז"ל (סוטה ד:) כל הבא על אשה זונה לסוף מבקש ככר לחם ואינו מוצא.

ואם כן הציצית מצילין מן שני דברים, מן חטא הזנות ומן העניות, וזכו ישראל לשני דברים אלו בזכות שני דברים, כי בזכות "ויקח שם ויפת את השמלה" לכסות ערות אביהם, זכו לציצית המצילין מן העריות. ובזכות "אם מחוט ועד שרוף נעל" שלא חמד ממון אחרים, זכה לשכר שני הנמשך מחוט של ציצית, והוא ההצלה מן העניות, כי איזהו עשיר השמח בחלקו.

ומימלא מובן, שמצוה זו, סגולה להציל את האדם מן החטא וזוכה לעשירות.

על פי מעשה זה מיישבים את הקושיא שהרי אמרו חז"ל במדרש (במדבר רבה י) על הפסוק: תנה בני לבך לי ועיניך דרכי תצננה. (משלי כג כו) מה ראה הקדוש ברוך הוא לשאל מִיִּשְׂרָאֵל הַלֵּב וְהָעֵינַיִם שִׁיְהִיו אַחֲרָיו, לְפִי שֶׁהַעֲבִירָה תְלוּיָה בָהֶם, הִדָּא הוּא דְכָתִיב (במדבר טו, לט): וְלֹא תִתּוּרוּ אַחֲרַי לְבַבְכֶם וְגו', עֵינָא וְלָבָא תְרֵי סְרוּרֵי דְחֻטָּאָה אִינוּן. (משלי כג, כז): כִּי שׁוֹחָה עֲמָקָה זֹנָה, כְּשֵׁם שְׂאֵמֶר מִשָּׂה (במדבר טו, לט): אֲשֶׁר אַתֶּם זֹנִים אַחֲרֵיהֶם, לֹאֲמַר שֶׁהַזֹּנֹת תְלוּיָה בָהֶם, הָעֵינַיִם רֹאוֹת אֶת הַזֹּנָה, וְהַלֵּב מְהַרְהֵר אַחֲרֶיהָ.

ולכאורה הרי רואים מכאן שתחילת העבירה היא על ידי שהעין רואה ורק אחר כך הלב חומד, וכו' אם כן היה צריך להיות כתוב בפסוק ולא תתורו אחרי עיניכם תחילה ואחר כך אחרי לבבכם?

ומיישבים מהגר"א שביאר על פי דברי הגמרא במנחות הנ"ל, על אותו תלמיד ששמע שיש בכרכי הים וכו' והציצית הצילה אותו מלחטוא, רואים שבעבירה של זנות יש פעמים שהלב חומד עוד קודם

ראיית העין, לכן התורה הקדימה את הלב לעין, "ולא תתורו אַחֲרַי לְבַבְכֶם וְאַחֲרַי עֵינֵיכֶם".

ואכן מסופר שבסידורו של הגר"א מוילנא, בצד פסוק זה שבקריאת שמע, היה כתוב מפני מעשה שהיה.

*

חידוש נפלא כותב רבנו אברהם אבן עזרא בפרשתינו (במדבר טו לט) שחיוב ללבוש ציצית שלא בשעת התפילה, גדול יותר מחיוב לבישת ציצית בשעת התפילה, ומדוע? משום שהציצית נועדה לעורר את לב האדם להתרחק מן העבירות, ובשעת התפילה גם כך האדם רחוק מן העבירה, כך שעיקר חובת לבישת הציצית הינה שלא בשעת

וזו לשונו: והנה מצוה על כל מי שיש לו בגד בארבע כנפים שיתכסה בו ביום תמיד, ולא יסירנו מעליו, למען יזכרו.

והמתפללים בטלית בשעת התפלה, יעשו זה בעבור שיקראו בקריאת שמע, והיה לכם לציצית, ועשו להם ציצית, רק לפי דעתי יותר הוא חייב להתעטף בציצית בשאר השעות משעת התפלה, למען יזכור ולא ישגה ולא יעשה עבירה בכל שעה, כי בשעת התפלה לא יעשה עבירה.

איתא בתנא דבי אליהו רבה (פרק כד) למה נסמכה פרשת מקושש במדבר טו לב לפרשת ציצית (שם שם לז מא) אלא אמר הקדוש ברוך הוא למשה, מפני מה חילל זה השבת?

אמר לפניו רבנו של עולם איני יודע, אמר לו הקדוש ברוך הוא אני אומר לך, כי בכל יום יש לו לישראל תפילין בראשו, תפילין בזרועו ורואה אותן וחוזר בו ממעשיו, ועכשיו ביום השבת שאין עליו תפילין בראשו ובזרועו, לכן חילל זה את השבת. באותה שעה אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה, משה, צא וברור להם דבר מצוה אחת שינהגו בו בשבתות ובימים טובים, שנאמר ועשו להם ציצית.

יוצא שסגולת הציצית להציל מחילול שבת, והביא בספר פנינים משולחן הגר"א דבר נפלא, דהמנהג בכריכות הציצית לעשות ל"ט

כריכות ולחלקם בצורה כזאת החוליא הראשונה ז' כריכות השניה ח' כריכות השלישית י"א כריכות והרביעית י"ג כריכות.

וכמו כן לגבי שבת, שנינו במשנה (שבת ע"ג.) אבות מלאכות ארבעים חסר אחת היינו ל"ט מלאכות, וכנגדן מכוונים ל"ט הכריכות שבציציות, וכשם שהכריכות מחולקות לארבעה קבוצות, של ז' ח' י"א י"ג, כן ל"ט המלאכות מחולקות לארבעה קבוצות.

י"א מלאכות של פת, א' הזורע. ב' החורש. ג' הקוצר. ד' המעמר. ה' הדש. ו' הזורה. ז' הבורר. ח' הטוחן. ט' והמרקד. י' והלש. יא' האופה.

י"ג מלאכות של בגד. א' הגוזז את הצמר. ב' המלבנו. ג' והמנפצו. ד' והצובעו. ה' והטווה. ו' והמיסך. ז' והעושה שתי בתי נירין. ח' והאורג שני חוטיין. ט' והפוצע שני חוטיין. י' הקושר. יא' והמתיר. יב' והתופר שתי תפירות. יג' הקורע על מנת לתפור.

ז' מלאכות של עור. א' הצד צבי. ב' השוחטו. ג' והמפשיטו. ד' והמולחו. ה' והמעבד את עורו. ו' והממחקו. ז' והמחתכו.

ח' מלאכות שונות. א' הכותב שתי אותיות. ב' והמוחק ע"מ לכתוב. ג' הבונה. ד' והסותר. ה' המכבה. ו' והמבעיר. ז' המכה בפטיש. ח' המוציא מרשות לרשות. (חיים של תורה)

מסופר שפעם נכנס יהודי אל ביתו של האדמו"ר רבי יהושע מבעלזא צ"ל ועל פניו היה ניכר עצב ויגון עמוק, כאשר פתח האיש את פיו לספר את אשר על לבו, התבררה הסיבה לכאבו הגדול, וכה סיפר האיש בקול בכי.

בני יחידי אהוב לבי, התחבר לחברים רעים ופוחזים, והם השפיעו עליו לרעה, עד שיצא לתרבות רעה רח"ל, הוא התדרדר עוד ועוד, וכעת יצאה אנחה שוברת לבבות מתוך פיו של האיש, רוצה בני לשאת אשה נכריה...

כששמעתי זאת כעסתי כל כך, עד אשר גרשתי אותו מביתי, והרימותי את קולי ואמרתי לו בזעם, שאיני רוצה לראות יותר את פניו.

אך לאחר מעשה, עשיתי חשבון נפש, וחשבתי לעצמי אולי טעיתי, אולי הייתי צריך לדבר ולהשפיע עליו בדרך אחרת?

השיב הצדיק ואמר אכן כך, לא נכון עשית להרחיקו מהבית, אתה צריך לשנות לגמרי את התנהגותך כלפי הבן הסורר, ומעתה תתחיל לקרב אותו אליך, השב אותו לביתך והשתדל להביא אותו אלי.

כאשר חזר האיש אל עירו, פנה מיד לחפש את בנו, ולתדהמתו הוא מצא את הבן במצב מוזר במיוחד, והוא לא האמין למראה עיניו, אותו בן שעזב את ביתו ברוב גאווה, היה עכשיו מסכן ואומלל, בגדיו היו קרועים, ומקום מגורים כלל לא היה לו.

עשה איפוא האב כדברי הרבי, ופנה אל הבן ואמר, בוא הביתה, הבן הסכים, ובבואו לבית, זכה הבן ליחס נפלא.

אביו האכילו והשקוהו במיטב המאכלים והמשקאות, ורכש בעבורו בגדים חדשים ונאים, ובמשך כל אותה תקופה לא דיבר האב עם בנו כלום על אודות נשואיו לאותה נכריה, והבן התענג על שהותו בבית אביו, והתאושש מהעוני והמחסור שהיו מנת חלקו בעת האחרונה.

באחד הימים, פנה האב אל הבן ואמר, אני מתכוון לנסוע לבעלזא, אולי תחפוץ להצטרף אלי? הבן שהכיר טובה לאביו על כל מה שעשה בעבורו, החליט לגרום לו קורת רוח ולהצטרף לנסיעה.

במהלך הנסיעה שוחחו השנים על נושאים רבים, ובין היתר דיברו על אודות נישואיו של הבן, באותו רגע לבשו פני הבן ארשת של נחישות ועקשנות, ואמר חד משמעית, בענין זה לא אשנה את דעתי, ואיש בעולם לא יצליח להשפיע עלי לשנות דעתי, גם הרבי שלך לא יצליח בכך.

ומה בדבר בני משפחתה של אותה נכריה? שאל האב את הבן, כיצד לא תחשוש מהם שמא רוצחים ושוודדים הם?

הוי אבא, השיב הבן בביטול, למה תחשוב כך? הם אנשים הגונים וישרים, אני לא חושש מהם כלל וכלל.

בהגיעם לבעלזא, נכנסו שניהם אצל הרבי, והרבי פתח בשיחה ידידותית עם אותו בן, עד שחש כי הבן רוחש לו אמון רב.

ואז הגיש לו הרבי טלית קטן מצוייצת לבנה כשגל, ואמר, לבש את הציצית הזאת מתחת לבגדיך, הרי אתה נמצא בקרב הנכרים, וזהו מקום סכנה, והטלית הזו תהא לך לשמירה.

הבן שרחש אמון לרב, ושמח כי הרבי כלל אינו מנסה להשפיע עליו לבל ינשא לנכריה, הסכים ללבוש תמיד את הטלית.

זמן קצר לאחר ששבו האב ובנו מנסיעתם לבעלזא, הגיע מועד הנשואין של הבן, ואותן נשואין אמורים היו להערך בהילולא וחינגא כדרכם של הנכרים.

על פי עצת הרבי מבעלזא, השתתף בטקס גם האב היהודי, הוא ישב מן הצד ליד שולחן קטן שהוכן במיוחד בעבורו, ועקב בעיניו אחר הנכרים המתהללים.

בראש השלחן ישב בנו החתן והשתכר והתהולל כחבריו הגויים, כטוב לכו בין חש הבן החתן בחום רב והסיר את בגדו העליון, אך למרות זאת יקד היי"ש בקרבו והציף אותו בחום.

ניסה החתן להשתחרר מעוד מלבוש ומעוד מלבוש, עד אשר נגלה לעיני כל קהל הנוכחים בגד מוזר, טלית קטן בצבע לבן...

הביטו... קרא אחד הנוכחים בתדהמה, הן זהו בגד של יהודים, החתן לובש בגד של יהודים, החתן הוא יהודי... צעקו אחריו שאר הנכרים.

ובחמת זעם התנפלו עליו, מדוע אמרת שאתה גוי, כיצד העזת? הרעימו בקולותיהם והרביצו לחתן מכות קשות

ומכאיבות, ולבסוף גורש מהחתונה ונאלץ לנוס על נפשו כל עוד רוחו בו.

אז נזכר החתן בדברי אביו על אודות משפחתה של הכלה, הוא למד בדרך הקשה שאכן בני משפחתה אינם אלא חבורת רוצחים ושוודדים, החבילה נתפרדה איפוא, והבן נעשה לבעל תשובה, וחזר לצור מחצבתו. (אמוני עם סגולה ח"א עמ' קכז)

הציצית שמירה לאדם

איתא בזוהר הק' (בראשית כח:): (ויבזמנא דאתברו תרין לוחין דאורייתא. ואורייתא דעל פה אתמר בהון ויתפרו עלה תאנה. אתכסו בכמה קליפין מערב רב בגין כי ערומים הם דלא יתגלי עריתיהו. וכסוייא דילהון כנפי ציצית ורצועין דתפילין. עליהו אתמר. ויעש ה' אלהים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבישם. אבל לגבי ציציות ויתפרו עלה תאנה. ויעשו להם חגורות דא איהו (תהלים מה) חגור חרבך על ירך גבור. ודא קריאת שמע דאתמר ביה (תהלים קמט) רוממות אל בגרונם וגו'. דא הוא ויעשו להם חגורות:)

ובזמן שנשפרו שני לוחות התורה, ותורה שבעל פה, נאמר בהם ויתפרו עלה תאנה. התכסו בכמה קלפות מערב רב משום כי עירמם הם, שלא תתגלה ערותם. וכסוי שלהם כנפי ציצית ורצועות התפילין, עליהם נאמר ויעש ה' אלהים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבישם. אבל לגבי ציצית – ויתפרו עלה תאנה ויעשו להם חגרת. זהו (תהלים מה) חגור חרבך על ירך גבור, וזו קריאת שמע שנאמר בה (שם קמט) רוממות אל בגרונם. זהו ויעשו להם חגרת.

מכאן שהציצית היא שמירה על האדם כמ"ש "חגור חרבך על ירך גבור".

וכמו כן איתא במדרש פליאה (והביאו המגן אברהם או"ח סימן כ ס"ק ג) על הפסוק "על כנפי בגדיהם לדרתם", דור תם מגזל, תם משפיכות דמים, תם מגלוי עריות. ע"כ.

סגולתה של מצות ציצית, לבטל כח החיצונים, ונותנת שמירה והגנה מהפורענות, וכמו שאומרים בלשם יחוד קודם שלובשים את הטלית (נוסח ספרד) הריני מתעטף גופי בציצית. כן תתעטף נשמתי ורמ"ח איברי ושס"ה גידי באור הציצית העולה תרני"ג. וכשם שאני מתכסה בטלית בעולם הזה. כך אצפה לחלוקא דרבנן. ולטלית נאה לעולם הבא בגן עדן. ועל ידי מצות ציצית. תנצל נפשי ורוחי ונשמתי ותפילתי מן

החיצונים. והטלית יפרוש כנפיו עליהם. ויצילים כנשר יעיר קנזו על גוזליו ירחף.

והביאור בזה מדוע הציצית בכחה להגן על האדם? יבואר על פי מה שמסופר על רבי זושא מאניפולי זי"ע שאמר פעם לאדם אחד שיבדוק את ציציותיו כי הם פסולים.

בדק הלה ומצא שאכן כן הוא. מהיכן ידע רבי זושא שציציותיו פסולים?

אמר לו רבי זושא הנה הציצית מכסה על עבירות של האדם, אך כשבאת אלי ראיתי בכ דברים שאינם ראויים, וידעתי שציציותיך פסולים.

בזה ביאר את מאמר חז"ל מובא ברש"י על הפסוק "הבו לכם אנשים חכמים ונבנים וידעים לשבטיכם ואשימם בראשיכם" אמר להם משה, בא לפני מעוטף בטליתו ואיני יודע מעשיו אם ראויים הם וכו'.

ולכאורה וכי משה רבינו אינו יודע את מעשה האדם כשהוא בא לפניו מעוטף? אלא הכוונה לטלית של מצוה, המכסה על מעשיו הרעים.

ואם כן כשלוש טלית מצויצת כהלכתה, היא מכסה על כל פשעיו ומימלא אין המזיקים יכולים להרע לו.

התגלמותן של דברים אלו בסגולת מצות ציצית להבריא את כוחות הרע, נוכל לראות בסיפור נפלא אשר סיפר כ"ק האדמו"ר מצאנז' רבי יקותיאל יהודה הלברשטאם בעל השפע חיים זי"ע ואלו דברי קדשו.

סיפר הרה"ק רבי יהושע מטומשוב, מעשה שהיה אצל אביו הרה"ק רבי יוסף מטומשוב זצ"ל.

שפעם אחת הגיע מחנה של אנשי צבא לעירו, ואחד מאנשי הצבא הלך להתרחץ במקוה ולא רצה לצאת.

רבי יוסף מטומשוב שהיה ידוע בתקיפותו, לקח אבן גדולה והשליך לתוך המקוה וכמעט שהרגו.

הוא יצא משם ורדף אחריו עד ביתו, שם פנה אליו רבי יוסף כשהוא אוהזו שתי ציציותיו בידו וגער בו, רשע צא מביתי.

איש הצבא אחזתו פחד וחרדה, ומיד שב על עקבותיו, ונס משם מתוך בהלה עד מרחק של כמה פרסאות.

אחרי זה כשהיה בין רעיו, נתישבה עליו דעתו, התחיל להתבונן במה שקרא לו ולמה נבהל כל כך לקול צעקתו של האיש הזקן? וחמתו בערה בו, והחליט בדעתו לחזור העירה ולהרוג אותו.

אבל ה' הפיר זממו, ומיד כשדרכו רגליו בעיירה פגעה בו אבן וימות. (שיעור חומש רש"י פר' וישב תשכ"ד)

הראינו לדעת בזה כח סגולת מצות ציצית, שבכחה להטיל מורא ולהבריא את כוחות הרע, ואף אלו הנראים לעיני בשר.

אף כ"ק האדמו"ר השפע חיים זי"ע השתמש בסגולתה של מצות ציצית, כדי להציל נפש מישראל מאחיותן של כוחות אלו.

דברים אלו נלמד מסיפור נורא ונפלא שסיפר המשמש בקודש, הרב החסיד רבי יהושע וייצנבלום זצ"ל שהיה נוכח בעצמו בשעת מעשה.

יום אחד באו לפני כ"ק האדמו"ר השפע חיים רבי יקותיאל יהודה הלברשטאם זי"ע למעונו אשר בקרית צאנז', אשה אלמנה עניה עם בתה היחידה להגיש פיתקה (קוויטל) ולבקש את ברכתו.

וכך סיפרה האמא: הבת יתומה מאב, נשתבשה עליה דעתה ל"ע, מעת שאביה החסיד שבק חיים בפתע בעיצומו של ליל הסדר, ומאז היא אוספת כל היום קרעי שמות (גניזה) וכיו"ב.

האם האלמנה פנתה אל הרבי מגור הבית ישראל זצ"ל ובקשה את עזרתו, והוא זה שאמר לה ללכת לאדמו"ר מצאנז' זי"ע.

ויהי כשמעו במה המדובר, ציוה האדמו"ר זי"ע להגיד לאלמנה שתסע עכשיו לביתה ותשוב אליו עם הבת, באחד מימי חול המועד פסח.

כשחזרו שנית בחול המועד, הכירו בארשת פניו של האדמו"ר כמה קשה עליו כל הענין, אך בשום פנים אינו יכול לכבוש רחמיו וחמלתו על הנפש האומללה.

כיון שהניחה האשה לפניו את הפתקה (הקוויטל) תפס בידו את חוטי הציצית של הטלית קטן שלו, והניחם על גבי השולחן כשהוא מניח לידם גם כן את השקית המכילה חפצים קדושים, שבאו אליו בירושה מאבותיו הקדושים שהיתה חתומה באוצרותיו.

עכשיו פקד בקול רם על הנערה שתוציא מיד מכליה את כל השמות שאספה, ותניחם על שולחנו, וכאשר היא הוציאה רק חלק מן האוסף שלה, גער בה קשות ובקול נגיד ומצוה, תבע ממנה למסור לו את הכל ותעש כדבריו.

ביני וביני לקח עמו את הפתקה (הקוויטל) ויצא לטבול במקוה, לאחר מכן שב אל חדרו, וברך את הבת ברפואה שלמה, ופטר אותן לשלום.

והנה כעבור מחצית שנה, בחול המועד סוכות, כבר באה, בת האלמנה שבינתיים החלימה לחלוטין, ואף מצאה את זיווגה ונישאו בשעטו"מ, עם חתנה לקרית צאנז, כדי להקשיב לתפילת האדמו"ר זצ"ל.

הראל אטיאס עבד במפעל לייצור משקאות אלכוהול בקרית שמונה, המפעל היה מחולק לשתי מחלקות, באחת יוצר יין, ובשניה ערק, הוא היה אחראי על מבשלת הערק.

מספר הראל: יום אחד הגעתי למפעל, והחלפתי את בגדי בבגדי עבודה, הציצית עם זאת נשארה עלי, כשהייתי בתיכון התחלתי להתחזק וכחלק מזה, התחלתי ללבוש ציצית מצמר, הציצית שלי לא זזה ממני בשום מצב.

העבודה התחילה כרגיל, מילאתי חומר במבשלה, סגרתי את המכסה, הדלקתי את המכונה כדי שתתחיל להתחמם.

כשהגיעה הפסקת הצהריים, לא אכלתי ליד המבשלה, כי במפעל כזה מקפידים על כשרות לפסח כל השנה.

הלכתי לאכול בחדר חיצוני במרחק של שלושים מטר בערך מהמבשלה, אכלתי וברכתי ברכת המזון, ולפתע שמעתי 'בום' אדיר, ראיתי את קירות הבנין 'רועדים' היה ברור לי שקרה משהו נורא.

דחפתי את השולחן שאכלתי עליו, ופתחתי בריצה לעבר הדלת.

אבל כשפתחתי את הדלת, נגלה לפני מחזה נורא, גל ענק בגובה חמש עשרה מטר של אלכוהול רותח, מתקדם לעברי, המבשלה התפוצצה, והערק הלוהט הסתער החוצה.

התחלתי לרוץ, אבל הגל היה מהיר מאד, ופשוט רדף אחרי, בסוף ראיתי שלא אצליח לברוח, אז פשוט שמתי שתי ידיים על הראש.

הדקה הבאה היתה מזוייעה, הגל פשוט שטף אותי לחצי דקה, בטמפרטורה של משהו כמו מאה מעלות, צרחתי בכל הכוח והתחלתי לרוץ לראות אם יש מישהו שיכול לעזור לי.

הגעתי לחצר, שם התגודדו פועלים ערביים שעבדו בסמוך, הם ראו את הכויות הקשות שלי, הזעיקו אמבולנס ואמרו לי לשבת בצל, כל הבגדים שלי היו קרועים, פשוט התפוררו מהחום, רק הציצית נשארה שלמה, הציצית הגנה על גופי מ'כויות'.

מספר הראל שהוא נכווה בזרועותיו, וברגליו, ומעט גם בפניו, אבל הבטן החזה והגב ניצלו בזכות הציצית, ששרדה את חום האלכוהול.

רעדתי מקור על הקרקע כרבע שעה, כשהגיע האמבולנס הלכתי אליו בכוחות עצמי, לא איבדתי הכרה, ואז קרה עוד נס.

בדיוק היה במקום מסוק שנשלח לקחת חייל פצוע מרמת הגולן לבית החולים רמב"ם, אבל במקום לקחת את החייל המסוק לקח אותי לרמב"ם, כך שהגעתי לקבל טיפול במהירות האפשרית.

היתי בהכרה, מבוהל ורועד, העבירו אותי ישר לטיפול נמרץ, היתי מונשם ומורדם במשך שבוע ימים, אחרי זה התחיל תהליך של שיקום בערך חודשיים, אחר כך שוחררתי לביתי להמשיך משם בטיפולי שיקום פיזיותרפיה וריפוי בעיסוק.

כשהגיעו הורי לבית חולים רמב"ם לאחר ששמעו על המקרה, הם פגשו בטיפול נמרץ אדם בעל חזות חרדית שסיפר שהוא בא לבדוק מה שלומו של העובד שלו שנפצע, התברר כמובן שזה המעסיק שלי, והוא נתן להם תהילים שהם ישבו לקרוא ביחד.

הרבה אנשים אומר הראל התפללו עלי, היה לי באמת נס גדול, אנשים שחטפו כוויות כאלה, מתו מזה.

אחרי שחזר ללכת, ערך הראל מסיבת הודיה כדי להודות לה' יתברך ולכל מי שטיפל בו ולכל מי שהתפלל עליו, הראל מלא הודיה על נס ההצלה שלו אותו הוא מייחס לציצית.

אנחנו לא יודעים חשבונות שמים אמר הראל, אדם הולך לעבודה ולא יודע אם יחזור, אבל אין לי ספק שהציצית הגנה עלי והצילה אותי בזכות העובדה שאני לא מוריד אותה אף פעם.

ראיתי את זה בחוש באופן המדהים, שבו רק הציצית נשארה שלמה.

כשנשאל הראל אטיאס האם אתה שומר למזכרת את הציצית שהצילה אותך? מה זאת אומרת שומר? אני לובש אותה ברגעים אלה ממש... (האמנתי ואזמרה)

מעשה מופלא המובא בספר עלינו לשבת, מסופר מפי הרב יצחק כהנא על מקרה שהתרחש עם בן תורה מובהק, עמל בתורה ובעל מידות, שחלה לא עלינו במחלה הקשה.

הצעיר הלומד באחת הישיבות הקדושות המובחרות, מתייסר ביסורים נוראיים, ולאחרונה החל לקבל טיפולים כימותרפיים בבית החולים.

בבואו אל המחלקה, אמרה לו האחות שבכדי לקבל את הטיפול עליו ללבוש בגדים סטריליים, ולכן עליו להחליף את בגדיו, באלה של בית החולים.

הבחור הסכים לכך, אלא שכיון שבבית החולים אין ציצית, הביא עימו לטיפול הבא, בגד של ארבע כנפות מכובס ומגוהץ היטב, כזה שיענה על דרישת בית החולים לבגד סטרילי.

כאשר ראתה האחות את הטלית קטן שלו על הבגדים של בית החולים, אמרה לו שלא יוכל לעבור את הטיפול, עד שיסיר את הציצית מעליו, כל נסיונותיו להסביר לה שהמדובר בבגד מכובס ונקי עלו בתוהו, והאחות סירבה להעניק לו את הטיפול הכימותרפי.

הבחור היה איתן בדעתו, וסירב אף הוא להוריד את הציצית, ישב איפוא בנו הנאמן של הקב"ה, והמתין מחוץ למחלקה.

כעבור שלוש שעות תמימות, חלף במקום אחד מבכירי הרופאים במחלקה, ושאל את בחור הישיבה מה הוא עושה כאן? ולמי הוא ממתין?

שטח הבחור בפניו את הבעיה, ומשמע זאת הרופא, נכנס פנימה אל חדר הטיפולים, ולאחר מספר דקות יצא משם נרגש כולו.

הסערה על פניו היתה ניכרת בעליל, מששאל הבחור על מה הוא נסער כל כך, השיב לו הרופא שלפני הכל, תכנס למחלקה ותקבל את הטיפול המגיע לך כשהטלית קטן עליך,

דיברתי עם האחות והכל בסדר אמר לבחור, אחר כך אספר לך למה התרגשתי.

בתום הטיפול הקשה ניגש הרופא אל הבחור, וכשדמעות בעיניו אמר לו אני יהודי שאינו שומר מצוות, אבל הפעם זכיתי לראות כיצד האלוקים שומר על שומרי מצוותיו.

כשנכנסתי למחלקה, כדי לשכנע את האחות שאין כל בעיה בציצית שלך, רציתי לראות איזה טיפול אתה מקבל, ומה מאוד נדהמתי לראות, שהאחות התכוננה לבצע בשגגה טיפול לא מתאים שהיה עלול לדרדר את מצבך למכת מוות מהירה.

הרופא הוסיף ואמר, שהאחות עשתה זאת כמובן בשגגה, אבל לו, לא היית מתעקש ועומד בתוקף על רצונך ללבוש את הציצית, הטיפול היה כבר מתבצע, ומי יודע באיזה מצב היית נתון ברגע זה.

עכשיו משסרבת לקבל את הטיפול, נמנע ממך אסון נורא.

לאחר פרסום המעשה, התקשר לעורך הספר עלינו לשבח ר' משה מיכאל צורן הי"ו אברך בן תורה מופלג מירושלים, והציג את עצמו בשמו המלא, ובקול רוטט העיד שהוא בעל המעשה, ואימת את כל הפרטים.

והוסיף: שכחתם להוסיף את העיקר, המקרה עם הציצית אירע לפני כ-3 שנים, ומאז זכיתי להתרפא לחלוטין מהמחלה הקשה, התחתנתי והקמתי בית נאמן בישראל, וזאת לפליאת כל הרופאים שטיפלו בי.

בספר זרע אברהם (שער הצדיקים סוף סימן ה) מסופר על רבי ציון ביתאן זצ"ל נכדו של ראב"ד ג'רבא רבי נסים ביתאן זצ"ל.

פעם נפל רבי ציון למשכב, ומצבו הידרדר מיום אל יום, רופאים מומחים הוזעקו אל מיטתו, אולם כולם הרימו ידים בייאוש, לא היתה ברשותם שום תרופה למחלתו המסתורית של רבי ציון.

כאשר היה כבר רבי ציון בשערי מוות רחמנא ליצלן, הוזעק אל מיטתו רופא מומחה ומפורסם ביותר, הרופא בדק את רבי ציון ארוכות, בעוד בני המשפחה עומדים מאחור שפתותיהם נושאות תפילה לשלומו של החולה.

לבסוף הרים הרופא את עיניו ואמר שמעו נא, איני מוצא כעת שום מזור למחלתו של החולה, אם ישרוד את הלילה יתכן שאצליח למצוא בבוקר תרופה כלשהי שתקל את מחלתו.

הרופא עזב את הבית, ועיניו של רבי ציון נעצמו, הוא שקע בשינה עמוקה, בעוד בני הבית מזילים דמעות כמים לרפואתו.

ואז למחרת בבוקר ארע הדבר, רבי ציון פקח את עיניו אך בקושי, וביקש מרעייתו ומבני ביתו להתקרב אל מיטתו.

שמעו נא את החלום הזה אשר חלמתי פתח ואמר, בחלומי ראיתי את סבי הראב"ד רבי נסים ביתאן כשהוא ניצב כנגדי ואומר לי כך, דע לך כי ציציותיך פסולות... אנא ביקש החולה מבני הבית בדקו את הציציות שלי, כי יתכן שבכך נעוצה רפואתי.

מיהרו בני הבית לעשות כדבריו, ולחרדתם מצאו כי אכן הטלית קטן שלגופו של החלה פסולה, הם מיהרו להחליפה בטלית קטן, כשרה והנס התרחש במהירות.

בתוך כמה שעות התייצב מצבו של רבי ציון, ומשעה לשעה הלך מצבו והשתפר, עד שכעבור כמה ימים כבר קם ממיטת חוליו והתהלך על רגליו כשהוא בריא ושלם.

מסופר על אחד האדמורי"ם שקיבל דירת פאר, ע"י עצה, שנתן לאשתו של קצין בכיר בצבא הרומני. אשה זו היתה שכנתה של אשה יהודיה, שהביאה אותה אל הרבי, הנוצריה פנתה לצדיק בבכיות בכדי להציל את בעלה סגן אלוף שנמצא בשדה הקרב, שע"י סטאלינגראד.

הרבי יעץ לה לשלוח לו בחבילת המזון החודשית, טלית קטן ולכתוב לו שילבש אותה תחת חולצתו, וזה ישמור עליו מפני הכדורים.

ואכן כך עשתה אשתו, אלא שהחבילה עם המכתב הגיע לצנזורה הגרמנית, ומיד נפל חשד על קצין זה שהוא ממוצא יהודי, ותיכף הגיעה הוראה מהמפקדה העליונה, להוציאו מהקו הראשון, ולהחזירו לבוקארשט, כך נשאר הקצין בחיים.

בתום המלחמה, החליף את דירתו עם דירת הרבי, שהציל את חיו. (עולמו של אבא עמ' רסא)

וראיתם אותו

כתב השולחן ערוך (אורח חיים סימן כד) טוב להסתכל בציצית בשעת עטיפה, כשמברך. יש נוהגין להסתכל בציצית כשמגיעים לוראיתם אותו וליתן אותם על העינים, ומנהג יפה הוא וחבובי מצוה. הגה: גם נוהגים קצת, לנשק הציצית בשעה שרואה בם, והכל הוא חיבוב מצוה

כשמסתכל בציצית מסתכל בשני ציציות שלפניו שיש בהם עשרה קשרים רמז להויות, וגם יש בהם ט"ז חוטים ועשרה קשרים, עולה כ"ו כשם הוי"ה.

וכתב המשנה ברורה נמצא בשם הקדמונים, שכל המעביר ציצית על עינו כשקורא פרשת ציצית יהא מובטח שלא יבא לידי סמוי עינים.

כתב בשער הכוונות, (ענין ציצית) דע כי האדם צריך להסתכל בציציות בכל שעה ורגע, כמו שאמר הכתוב "וראיתם אותו" והוא תועלת גדולה לנשמה, שלא יזדמן חטא לידו, אם יזהר בכך, וגם ישיג תועלת גדולה.

ובקב הישר (פרק מה) כתב, וכן קבלה היא בידי מן אנשי מעשה, שאם היו יושבים בטלים מן המצוות היו ממשמשים בציצית, והיו מסתכלין בהן, כי ההסתכלות בציצית היא ענין גדול ותקומה אל השכינה בגלות, והיודעים סוד יחוד בקבלה מכוונין בשם א' גדול

ונורא שהוא גימטריא עי"ן ובזה הם יוצאים אף בזמן הזה סוד מצות תכלת בציצית. וכו'.

כתב החפץ חיים – (שמירת הלשון חלק ב חתימת הספר פרק ג) והנה מפשטות הכתוב משמע, דראית הציצית תועלת היא להזדרז במצות ה' ולא לתור אחר עיניו. ואם כן מה נכון הוא לראות אותם כמה פעמים ביום, ובפרט בעת שעולה איזה מחשבה שאינה טהורה על לבו, או איזה כעס, טוב מאוד להסתכל אז בציצית ואז יפקע היצר. כי כנף בגימ' כעס (150)

עוד ידוע בספרים הק' כשרוצה להחליף את הציציות שלא יחתוך את הציציות בכלי ברזל סכין וכדומה, וסגולה שלא יהיה לו כאבי שיניים, לחתוך את הציציות בשיניו.

וכמו כן כשמברך להתעטף בציצית יכוין ר"ת 'לב' כנגד לב חוטין שבציצית, והיא סגולה שלא יכאבו שיניו.

זכות האשה במצוות ציצית

כתב הבן איש חי (שנה ראשונה פרשת בראשית סעיף ד) גם טלית קטן יזהר לבדוק קודם, ובזה תהיה גם אשתו מסייעת במצוה, שתהיה זהירה לבדוק טלית קטן, בעת שמזמנת הבגדים לבעלה להחליפם.

ותזהר ג"כ להפריד החוטין, כי מחמת כבוס ודאי יהיו מסובכים זה בזה, ואז תטול שכר בזו המצוה להציל בעלה מן האיסור, שלפעמים האיש בהול ללבוש בגדיו ואינו בודק, אך עכ"ז הוא לא יסמוך על אשתו אלא יבדוק ואח"כ יברך:

רבי לוי יצחק מברדיטשוב זיע"א בעל הקדושת לוי היה רגיל לומר שכאשר האיש הישראלי מפריד חוטי הציצית קודם עטיפתו בטלית, מתקבצים המלאכים ושרפים, ואומרים הנה היהודי הזה יברך תיכף להתעטף בציצית, כמו בעת שהמנגן עורך נומי הכינור, מתקבצים הנערים ואומרים תיכף ינגן זה, וכמש"כ וראיתם וכו'.

מעלת לימוד התורה ביחס לשאר המצוות

אמרו חז"ל (ירושלמי פאה פ"א ה"א): על המשנה "ותלמוד תורה כנגד כולם" כל מצוותיה של תורה, אינן שוות לדבר אחד של תורה". ובאר הגר"א דהיינו למילה אחת של תורה. דהיינו שכל המצוות ביחד לא שוות ללימוד התורה.

וכך כתב הרמב"ם (הלכות תלמוד תורה פרק ג הלכה ג). אין לך מצוה בכל המצוות כולן, שהיא שקולה כנגד תלמוד תורה, אלא תלמוד תורה שקול כנגד כל המצוות כולן.

מעלת לימוד התורה בשבת

כתב המקובל החסיד הרב רחמים שרים זצ"ל תלמידו של גאון המקובלים בירושלים הרב שאול חיים דוויק הכהן זיע"א בספרו שערי דרך החיים (ח"ג סימן קצה) וז"ל ושמענו מפי הרב יוסף חיים (הבן איש חי) שהלומד בשבת עולה י"ז אלף פעמים על החול מפי מגידי אמת עכ"ד.

וכתב בספר שיבת ציון (ח"ב רלג, להרה"ג בן ציון מוצפי שליט"א): א"ל מו"א המקובל רבי סלמן מוצפי זצ"ל שצריך לומר י"ז אלף רבוא כי כך שמע מפי חכמי הקבלה שבירושלים (וזאת עפ"י הכתוב בספר עץ חיים למהרח"ו ובתקוני הזהר ועוד)

ואם כן 17 אלף ריבוא הוא מאה שבעים מליון. לפי זה לימוד תורה של שעה אחת בשבת, שווה כמאה שבעים מליון שעות של חול".

ומה שכתב הבן איש חי (שנה ב בהקדמה לפרשת שמות) ששעה אחת בשבת שווה כאלף שעות בחול, אמר לו אביו זצ"ל שהוא לאו דוקא ובדרך הפלגה כתב כן, (כמו שאומרים 'חמץ אפילו באלף לא בטל', ובאמת שגם ביותר מאלף, אינו בטל).

חוברת זו שהנך אוחז בידך, נקראת בשקיקה על ידי כל שכבות הציבור, ורבים מוסרים מהם דרשות לציבור. ויש ביקוש להגדיל את התפוצה, כי אין הקומץ משיביע את הארי.

בסכום של 100 ₪ ניתן להדפיס כ-40 חוברות והנך שותף בזיכוי הרבים. של מאות שעות של לימוד תורה בשבת קודש, והכל יהיה נזקף לזכותך.

להקדשת חוברות

עם הנצחה לעילוי נשמת או לברכה

במחיר עלות ניתן להתקשר 054-8428679